

Árleszállítás.

Wheeler és Wilson-féle
varrógépek — Manufacturing — Kompagnie
New-Yorkban,

van szerencsékük ezennel köztudomásra jutni, hogy gyártmányaik árait leszállították, s hogy azok csak a magyar koronaországok képviselőjénél

OHM C. O. Pesten,
József-tér 15-ik sz. alatt

kaphatók s rendelhetők meg általa a valódi s dicséretesen ismert családi varrógépek 70 ftól kezdve s feljebb. Ez alkalommal bátrak vezetésénél, bár honnan tétetnének is ajánlatok, azok a vevők tévára vezetésénél nyugodtan, s óvunk mindenkit az efféle lelkiismeretlen varrógép-kereskedőtől, kik nem állják vedmarkukat a bélyegünket meghamisítani.

Illusztrált árjegyzékek egész kiegészítéssel szolgáltatnak ki s küldetnek meg. 1290 (20-34)

Árleszállítás.

Női divatkelmek . . . . . — ft. 32 krtól felfelé.

Csikos selymekelmék . . . . . 1 » 40 » »
Sima selymekelmék minden színben . . . . . 2 » — » »
Fekete selymekelmék . . . . . 1 » 75 » »
Elegans kész női ruhák (Costumes). . . . . Téli posztó Jaquettes és kópönyek.
Selyem bársony felöltők. . . . . Téli kendők sat.

a legjutányosabb áron. 1418 (3-5)

KELLER és ZSITVAY
selyem- és női divatárak raktárában Pesten,
szervita-tér 6-dik szám.

Pest, uri-utca 4-dik szám.

Kérem figyelembe venni.
A jelen idényre alkalmazott
női divatkelmek: selyem, s minden ezen szakmába vágó árúk, rendkívül leszállított áron kaphatók

Pollák Zsigmond-nál
Pest, uri-utca 4-dik szám, Pest.

Fekete terok-ripszek, minden minőségben 80 krtól feljebb. Kész felöltőnyők 5 krtól kezdve, ugyiszintén elkészülhetnek legújabb női ruhák 12 óra alatt legjutányosabb áron. Minták kívánatra bérmentve küldetnek. 30 frton felüli megrendeléseknél 5% leszállítatik, esomagolási díj nem számítatik.

Pest, uri-utca 4-dik szám.

1428 (2-3)

Egy 2 krajczáros

levelezési lapkán tessék Beck Jakab-tól Pest, sz. Ferencz-utca 2-ik sz. szám az uri-utca sarkán egy árjegyzéket megrendelni, melyben a küszöbön álló Karácsonyi és ujévi ünnepekre a leghasznosabb s minden rangukhoz alkalmas tárgyak bámulatos olesó árért találhatók!

Odontaline,
szájvíz
Maczusi A. illatszerészttől
Bécsben.

Ezen szájvíz, mint legjobb szer fogorvosilag ajánlatott a fogak fenntartására, s a foghús erősítésére, feloldoztatja az oly káros borkövet, a fogománczot erősíti s szépi, s minden fogfájalmat gyorsan csillapít, a szájüregnek jótékony frissességet s kellemes illatot kölcsönöz.

1 üveg Odontaline szájvíz ára 1 ft. 20 kr.
1 porcellán-szelence Odontaline fogpászta ára . . . 1 » — »
1 skatulya Odontaline fogpor ára . . . . . 1 » — »

Maczusi A. illatszerészete
Bécsben,
Kärntnerstrasse 26. sz. a.

Kaptó Pesten: Lueff M., Dorottya-utca 3. sz. Török József, király-utca 7. sz. Vértessy Sándor, Kristóf-tér. Vadasz F., uri-utca. Kertész és Eisert, Dorottya-utca. 1423 (2-12)

Karácsonyi és ujévi ajándékok.
Nagel Bernát
kiadásában Budán megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Ezer egy éj az ifjuság számára, képes borítékba kötve. 8 színezett képpel. Ára 2 ft.

Gulliver utazásai az ifjuság számára kidolgozva, képes borítékba kötve 9 színezett képpel. Ára 2 ft. 40 kr.

Hangok a multból a magyar nemzet nagy napjainak emlékeül, diszkótésben. Ára 3 ft.

Természetrész szóban és képekben, Bromme után Kriesih János 700 színezett ábrákkal. Kötve 6 ft. 40 kr.

Wedeler ajándék jegyesek uj házaspárok számára, borítékba kötve 1 ft. 1421 (3-8)

A „kék golyóhoz“
czimzett fehérnemű raktár
Deák Ferencz-utca 15. sz. a. Pesten,

ajánlja gazdag raktárát mindennemű vásznakból, asztalkendők, törölközők, fehér és színes zsebkendők, függönyök, valamint mindenfélé fehérneműkből, bélések, szőnyegek, varró és kötőcézna, kötőpamut, színes perkál és gyapotkendők. Kész fehérnemű:

Férfi ingek: színes 1 ft. 75 krtól 2 ft. 50 krig.
„ „ fehér 1 ft. 25 krtól 3 ftig.
„ lábravaló 1 ft. 50 krtól 2 ft. 50 krig. Harisnya valamint minden e szakba vágó czikkek a legjutányosabb áron. Külről vett megbízásoknak pontosan felel meg. 1431 (1-2)

Holfeld Henrik,
Deák Ferencz-utca 15-dik szám alatt.

Hézagot pótló új magyar irodalmi vállalat.

Előfizetési felhívás

„Közgazdasági hetiközlöny“
czimű hetilapra

a pénzügyi és forgalmi érdekek, a kereskedelem, ipar és a biztosítási ügy köréből.

A nemzet culturigényeinek fokozatos növekedése, az anyagi erő teljes mérvű kifejtésének szükségérte és egy hosszú sora a közbenő állami tényezőknek oly lehetetlenül gyors föllendülést eredményeztek az ipar, kereskedelem és a toke gyümölcsöztesítésének eszközei körül, hogy ehhez csak Magyarország szellemi ébredésének az egész világ által méltán megbámult processusa hasonlítható.

S míg egyfelől ez üdvös mozgalom következtében az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság megnyerte azon szükséges támpontokat, melyek nélkül egy ország felvirágzása nem is képzelhető, addig másfelől a „társulási“ áldásos eszméje nyomán az eddig tétlen ségre kárhözottatott tőkének is bőséges alkalmat nyílt a gyümölcsözés dús forrásait föllelni.

Mi sem természetesebb ily körülmények közt, minthogy ez alapján, czéljában és eszközeiben egyiránt üdvös mozgalomnak ily rohamos kifejlése tért nyitott oly törekvéseknek és oly vállalkozásoknak is, melyek inkább a tájékozatlan nagy közönség könnyenhiúségére és félrevezethetőségére, mintsem az egészséges nemzetgazdasági erőkifejtés alapjára voltak fektetve.

Béállott tehát s napról napra fokozódik annak szüksége, hogy a legkülönbözőbb vállalatok, biztosítási-, ipar-, kereskedelmi-, pénz- és hitelműveleti intézmények és a jobbara még mindig tájékozatlan, lelkiismeretes utbaigazításra váró nagy közönség közötti kapcsolatot létesítsék; hogy mind e vállalatok és intézmények vezetésének nyilvantartása és kritikai ellenőrzése által mód és alkalom nyújtsanak a szabad verseny üdvös erejének kifejtésére.

E czél lebegett szemünk előtt a „Közgazdasági hetiközlöny“ megalakítása alkalmával. Egy gonddal, lelkiismeretes szerkesztett magyarnyelvű szakközlönyt óhajtottunk teremteni, melyben a becsületes, egészséges vállalkozás föltalálhassa becsületes érdekeinek előmozdítóját, a selejtes szándék a maga leplezőjét, a zsebelési törekvés a maga kerülhetlen ostarát — a nagy közönség pedig összes közgazdasági és pénzügyi dolgában a maga utbaigazítóját.

Külön állandó rovatot nyitunk emellett forgalmi intézményeinknek s a századunkban oly kiválóan fontos közgazdasági szerepet játszó biztosítási ügynek.

Lapunk tehát kiválóan szakközlöny lesz ugyan, de tartalmában nem lesz uralkodó sem a szaktudósi pedanteria, sem az egyoldalúság. A mennyiben föladatának körébe vágnak a napi politikának eseményei, nem hagyja érintetlenül ezeket sem, habár párttekinteteknek e téren befolyást nem enged — és lehetőleg az általános érdekeltség fölkelésére törekedvén, nem fogja nélkülözni a kellemes, mulattató és kedélynemesítő olvasmányt sem.

Lapunk első száma az új évben jelen meg. Kérjük tehát a t. olvasóközönséget, méltóztassék előfizetési megrendeléseit minél hamarabb megtenni, hogy a lap pontos szétküldése fönadást ne szenvedjen. 1632 (1)

Neumann B., kiadó-tulajdonos.
Hollós László, felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek:

A „Közgazdasági hetiközlöny“ hetenkint egyszer és pedig minden hétfőn reggel fog megjelenni nagy negyedrét alakban, rendszeren egy, a szükséghez képest azonban másfélívnyi tartalommal.

Előfizetési ára

belyben házhoz hordva, vidékre postán díjmentesen elszállítva:

Egész évre . . . . . 8 forint.
Félévre . . . . . 4 „
Évnyegyre . . . . . 2 „

Az előfizetési pénzeket kérjük a „Közgazdasági hetiközlöny“ kiadó-hivatalába: Pest, kigyó-utca 6. sz. intézni.

52-ik szám. Tizenkilencedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, december 29-én 1872.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — **Csupan Politkai Ujdonságok:** Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyszer hasznott petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 krajczár.

A kolozsvári egyetem rektorai.

Legfőbb tanintézetek száma az idén egygyel szaporodott. Az ország fővárosában fenálló tudomány-egyetemhez és műegyetemhez még egy harmadik hasonrangú tanintézet járult: a kolozsvári tudomány-egyetem. Hazánk Királyhágóni tül részének, mely közép-tanodákkal eléggé gazdagon el van látva, s a reformátusok nagyenyedi, kolozsvári, marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi és az unitáriusok kolozsvári kollegiumain kívül, számos felekezeti (r. kathol., református, lutheránus, unitárius, s egy pár román) gymnáziummal, s miket először kell vala emlitenünk: Kolozsvárt és Szebenben állami jogakadémiákkal s Kolozsvárt szintén állami sebész-tanodával birt már előbb, egyeteme még nem volt. E rég érzett szükségét segített most a kormány és törvényhozás, midőn f. évi novemberben egyetemet nyitott meg Erdély fővárosában. A kolozsvári egyetem, a theologiai kar mellőztével, bölcsészeti (s ebben nyelvészet- és történelmi), természet és számtudományi, jog- és államtudományi és orvostani karokkal bir, melyek jelenleg összesen 34 tanszéket számlálnak. E szám elég kezdetnek, de a további évfolyamok megnyitásával kétségen kívül szaporítottatni fog. Az egyetem tanárai között tudományosságunk néhány elsőrendű kapacitásán kívül, kik közül elég egy Imre Sándor, Szabó Károly, Brassai Sámuel, Berde Áron, Ladányi Gedeon neveit emlitenünk, számos jeles tanár s még fiatal — részint már kipróbált, részint nagy reményekre jogosító erő foglal helyet s alig volt még hasonló tömeges kinevezés, mely általánosabb helyesléssel fogadtatott volna a szakértők és a közvélemény részéről, mint a kolozsvári egyetemi tanártestületé.

BERDE ÁRON.
BRASSAI SÁMUEL.

Az egyetem karja s tanácsa megalakulván, az első évre rektorát a jogi, prorektorát a matematikai karból választotta; s választásai oly jeles egyénekre estek, kiket — az új egyetem első rektoraiul — az egész ország örömmel üdvözölhetett. Mai kettős arcképiünk e két férfiut tünteti föl egymás mellett; s képmagyarázatul elégenek tartjuk életök és irodalmi s tudományos működésök legrövidebbre összeszoritott vázlatát adni olvasóinknak.

Berde Áron, a kolozsvári tudományegyetem első „rector magnificus“-a, 1819. márczius 8-án született Laborfalván, Háromszéken; szülei Berde Áron és Szász Krisztina (unitáriusok) voltak. Apja, kit mint sz.-udvarhelyi diákot, a székelységen akkor még teljes erővel sulyosodó katonakötelezettség tanulmányait abba hagyni s a napoleoni háborúkban fegyvert fogni kényszerített, sokat tartván a tanultságról, a kis Áront korá gyermekiségében felkültötte — előbb a laborfalvi falusi iskolába, s 1827 végével, tehát kilenczedfél éves korában a sz.-kereszturi (unitarius) gimnáziumba, hol tíz évig tanult s 1837-ben a kolozsvári collegiumba ment felsőbb tanulmányokra. Ott bölcsészeti és jogot négy év alatt végezvén, magát bányász-pályára szánta s már épen Selmeczre volt menendő, midőn tanára Brassai ajánlatára a kolozsvári collegium egyik irességben volt tanári székére pályáztatva, arra 1841-ben megválasztott, de oly feltétellel, hogy tanszéke elfoglalása előtt külföldi egyetemeket látogasson.

Berde bölcsészen kivette részét e kötelezettségből, melyet kedvező szabadalomnak tekintett s először a berlini egyetemen öt félévet töltött, természet- és államtudományok hallgatásával. Kiváltképp Mittscherlich, Dove, Ehrmann és Ehrenberg tanároknak szívessége bő alkalmat nyújtott a tudományozásra, a kísérleti nyomozások tanulmányozására. A később nagy hírre jutott Gneist tal megismerkedvén, ez Riedel és Friedländer tanárokkal is összeköttetésbe hozta, kiknek sokat köszön az állam-tudományokban való kiképzetésének tekintetében. A még hátra levő hatodik félévet több német egyetem meglátogatására s tanári nevezetességeik megismerésére használta föl. Göttingában egy hónapot töltött; Marburgban Bunsennel ismerkedett meg s az akkor fogoly Jordannal. Gieszenben huzamos ideig maradt, hogy Liebignél a vegytani analysisban haladhasson. Heidelbergben Rau és Gmelin, Münchenben Herrman tanárok ismeretségébe jutott. A lipcséi, hallei és bonni egyetemeket már előbb berlini szünidei alatt látogatta volt meg.

A külföldön töltött három év után hazájába visszatérve, 1844 őszén foglalta el tanszékét a kolozsvári unitár collegiumban. Az első évben az állam-tudományokat tanította; de már a következő évben a természettudományok körébe lépett át s különösen a vegytannal foglalkozott kiváló szenvedélyvel. De épen a vegytani kísérletek kártékony hatását érezvén egészségére, ismét az állam-tudományokhoz tért vissza, s e tanszéken maradt 1863-ig. Ekkor a kolozsvári királyi jogakadémiához rendes tanárná neveztetvén ki, a nemzetgazdaság és politika tanszékét töltötte be, s 1868-tól kezdve az intézet igazgatója is volt; míg a kolozsvári egyetem szervezői ekkor a nemzetgazdaság pénzügytan tanárává neveztetett ki; a rektorválasztó hatóság egyhangú szavazataival választott rektorá.

Berde azonban nemcsak a tanszéken, élőszóval, hanem az irodalomban is szintoly fáradhatlanul s nem kevesebb sikerrel hirtette a tudományt, bár — sok gátló körülmény miatt, — mint maga szerényen vallja, sokkal kevesebbet tehetett e téren, mint vágya lett volna.

Irodalmi munkásságából legyen elég a következőket említeni föl: 1846-tól 1849-ig, először Takács Jánosnál, később magá, szerkesztette a „Természetbarát“ című derék szakfolyóiratot, s azt, kivált az utóbbi időszakban nagyobbára maga töltötte meg, alapos, érdekes s világos nyelven irt dolgozataival, részint saját neve, részint Laborfalvi Vincze álnév s L. V. betűk alatt. 1847-ben írta terjedelmes tudományos munkáját a „Légtüneménytan“-t, melyet az akadémia 1858-ban Marczibányi-jutalommal tüntetett ki, szerzőjét egyszersmind levelező tagjává is választván. 1848-ban Stöckhardt „Vegytan iskoláját“ adta átdolgozásban, s e mű 1857-ben második kiadású is ért. — A forradalom után (melyben mint Csányi által Háromszékre küldött kormánybiztos vett részt) egy ideig félre kellett vonulnia. De már 1854-ben megindította a „Hetilap“-ot, melyet azonban az ostromállapot szigorú pár év múlva megölt. 1856-ban azonban újra s már nagyobb erővel és bátorsággal alapíthatta és indíthatta meg a „Kolozsvári Közönyt“-t, melyet néhány évig szerkesztett, később azonban másoknak adott át.

Visszalépve a szerkesztéstől, nemzetgazdasági dolgozatoknak szentelte erejét. Előadásai fonálul e tudományt teljesen ki is dolgozta, de az még eddig kéziratban van. Szellemét azonban néhány ide vágó kisebb hirlapi dolgozata eléggé sejteti. Ő testi és szellemi ereje teljében van, s a tudományos irodalom gyarapítását tőle ép annyira követelhetjük, mint remélhetjük.

Az új egyetem prorektora Brassai Sámuel. Kell-e Brassait bemutatni? Van-e mivel hazánkban, hol nevét, munkáit ne ismerjük? Van-e lap, melynek hasábjai tőle ne közöltek volna valamit? Van-e könyvtár, van-e szakma, melyben neve, munkássága nyomai hiányoznának? Az ujjor igazságával szemben, hogy az encyklopediai és universal tudósoknak ma már nincs becületök, létezhetők sincs, s csak a legszorosabb és legszűkebb szaktudósoké a világ, az érdem, az elismerés: e tagadhatlan igazsággal szemben — Brassai kivétel a szabály alól, mert hiszen nincs szabály kivétel nélkül. Brassai a tudományok roppant birodalmában a legnagyobb birtokosok egyike; neki mindenik országban terjedelmes — s a mi több: jól mivel urodalmi vannak. Ő a philosophiában, a földrajzban, a természettanban, a botanikában, a nyelvészetben, a széptanban, a műkritikában — mindenütt szakember s első rangú tudós. Nemcsak hogy mindenik szakban külön-külön annyit dolgozott, a mennyi elég volna abban a szakban tudós-nevét megalapítani, hanem egyenlő kedvvel és egyenlő alaposan dolgozott mindenikben. S nemcsak mindenikben, hanem minden fokozaton. A kisdoket számvetésétől kezdve, a kik két babszemet összeadni tanulnak, sa kisdoket rajziskolájától kezdve, a kikkel az egymásra hajló két vonal irányát kell megértetni, — föl a csillagászati számításokig (nagy kalendáriumcsináló!) s a földrajz és növénytan gymnáziumi tanulmányaitól föl a szaktudósokat sarokba szorító tudományos kritikáig, ő mindenhez ért. Az akadémiaiban sokáig a matematikai osztály levelező tagja volt; de különös ereje levén abban, hogy az öreg s régi módu tudósok dedukcióit ad absurdum redukálja, nem férhetett meg a matematikusokkal. Áttette magát a philosophiai osztályba, hol épen úgy helyén-

volt s mindjárt egy egészen új rendszerű logikával állt elő, melyet az akadémia azonnal Marczibányi-jutalommal tüntetett ki, őt pedig rendes taggá választotta. Miután már rendes tag volta philosophiai osztályban, gondolta: nézzünk be egy kissé a nyelvész urakhoz is; s a magyar mondat elméletét megírta oly alaposan, oly kimerítően, annyi nyelvérzéssel, annyi tudományos apparatussal és annyi attikai sóval (néha egy kis igazi magyar borsot is kevervén közé), mint még senki. Hogy az aesthetikában tekintély, hogy a világirodalomban senki sem jártasabb mint ő, ez mind nem gátolja abban, hogy a legalaposabb zeneértő és zenekritikus legyen.

Összes munkái elősorolását máskorra hagyjuk. Akkorra t. i.: mikor a „Vasárnapi Ujság“ terjedelme a „Times“ nevű világlapéval fog versenyezni, mert most minden egyéb közleményt ki kellene szorítanunk lapunkból a hosszú névsor miatt. A helyett inkább megmondjuk, hogy Brassai 1799-ben született Toroczkon, hol atyja unitárius lelkész volt; hogy egész életét tanulással és tanítással töltötte — ez utóbbi rovatba esvén írói működése is — s hogy némelyek által cynikusnak nevezett, de igazában csak sajtászerű s valódi demokrat tudós modora, örökös kritizáló s azzal együtt oktató, vitakozva tanító beszélgetése már akkor megszerezte neki országjárta az általános „Brassai bácsi“ nevet, mikor hosszú szakállá még alig szürkült s hosszútermetű nem volt oly hajlott mint ma. De bármily szürke a szakállá s vállára csingő haja; bármily hajlott a termete: szellemileg ifjú, munkabiró ő. S hogy még soká' legyen: kívánjuk is, hiszszük is.

Hit, remény, szeretet.

Hitem... mert hitre megtanított Istenbe jó atyám, anyám! Csak ez a nap nem áldozott le Szomorú létük alkonyán.

Templomba jártunk és a szoltár Életre támadt ajkamon, S a gyermek-emlék vigaszával Ma is enyhébb a fájdalom.

Hussz szolozsmája volt a máglyán: „Lemondás itt, remény felül!“ Ez ének hangzott bús napokban Szülőim sírhalma felül.

Reméltem... oh remélni könnyű Apánk, anyánknak hű ölén, — Pajzán, vidor, kis szöke gyermek És büszkeségük voltak én.

Ültem az ábrándok vizénel, Megszólitottam a habot, Lány énekelve könnyű hullám Oly alató választ adott...

Van-e dicsőség a jövőben, És boldogság, hit, szeretet? Oh mondta volna kebelemben Egy érzet, hogy „nincs, nem lehet!“

Szerettem... és a szerelemnek Pályája olyan óriás, — Egyik követi büszke szárnyával, Utól soha nem éri más.

Meddő remény, beteg lesz a hit, Ha ellobog a szerelem, Hit visszatér, remény kizöldül, — A szív ha vértett: soha nem.

Nem érzi, kiné' tört virágát Felkölti minden kikelet, — A szeretet büszkén od'adja Egy percért ezt az életet.

S ki díjle a büvös leánynak Egy röpke percet sem vetett, Miként az, a kit eltiport már: Hiában élt egy élet!

Gáspár Imre.

Párbeszéd a köszvénynyel.

— Franklintól. —

Éjféli, okt. 22-én 1796.

Franklin: Eh! Oh! Eh! E kegyetlen szenvedésekkel mivel érdemeltem?

Köszvény: Sok mindennel; többet ettől és ittál, mint kellett volna, tulságosan kímélt lábadat.

Franklin: Ki vádol engem?

Köszvény: Én, én magam, a köszvény.

Franklin: Mit! személyes ellenségem?

Köszvény: Csalódom, én nem vagyok ellenséged. Franklin: Ismétlem; ön ellenségem: mert nem elég sz k meg azzal, hogy testemet halálra kinosza, még jó hírnevem is tönkre teszi: torkossággal s henyeséggel vádol; pedig az egész világ, s főleg kik ismernek, tudhatják, hogy nem vagyok sem torkos, sem henyé.

Köszvény: A világ gondolhatja s tudhatja a mit akar, s neki tetszik: enmagához mindig szives és előékeny szokott lenni, sőt néha barátaihoz is; de azt én tudom legjobban, hogy a mennyi étel és ital, a külső dolgokkal foglalkozó és sok mozgást csináló emberek szükséges, olyannak, a ki helyt ül, tulságosan sok.

Franklin: Higye el Köszvény asszony, hogy én eleget — oh! oh! — én eleget járok kelek — eh! — s mozgom, a mennyi tölem telik. Helyhez kötött hivatalomat kegyed ismeri, ezt tekintetbe véve tudhatja, hogy korholását nem érdemlem meg, a mivel vádol, nem egészen az én hibám, tehát lehetne irántam egy kis kímélettel.

Köszvény: Egy hajszálnyit sem engedek; udvariasságod, ékesszólásoddal együtt, kárba ment; melegségedet számba nem veszem. Ha hivatalos állásod helyhez kötött: legalább mulatságod s időtöltéséidet egy kis mozgással kellene összekötnöd. Helyesen tennéd, ha sétálnál vagy lovagolnál; vagy ha ezekben a rossz idő meggátolna — tekezz.

Vizsgáljuk meg csak egy kissé életrendedet. A hosszú reggeli órákban, midőn még elég szabad idő van a sétálásra, ugyan mit csinálsz? — Az egészség szempontjából oly kivánatos séta helyett, mely által a reggelizéshez jó étvágyat nyernél, olyan könyvek, röpiratok és hirlapok olvasásával mulatod magadat, melyek ritkán érdemesek az átolvasásra. S mégis rendkívül sokat reggelizel, négy csésze teát, tejsűrűvel, 2-3 darab írósvajas kenyert, egy szelet füstölt hússal, — azt képelem, hogy ezek nem valami könnyen emészthető étek.

Evés után rögtön az iroasztalodhoz ülsz, s dolgozol, vagy olyan emberokkal beszélgetsz, kik ügyes bajos dolgokban jöttek hozzád. Egész déli egy óráig, a legkisebb testi mozgás nélkül, így telik el az idő.

Helyhez kötött hivatalos állásodat tekintetbe véve, még ezt mind megengedném. De hát ebéd után mit csinálsz? — Barátidnak, kikkel ebédelez, gyönyörű szép kertjök van, értelmes ember felhasználni az alkalmat és sétálna benne: hát te mit csinálsz? rögtön sakkozni ülsz, 2-3 óráig meg sem mozdulsz mellőle! Ime, ez a te örökös időtöltésed. Ennél már eszlelenebbül választott időtöltésed egy helyhez kötött embernek nem lehet, mert a helyett, hogy az életnedvek működését siettetné, a leköttőt figyelem, mely e játékhoz oly szükséges, a nedvek forgalmát késlelteti, s a belső elválasztásokat akadályozza. E játék számításaiba merülve, életszervezetedet összerontod.

Ilyen életrend mellett mit várhatni egyebet, mint hogy a test bűzhöd nedvvel teljék meg, s ez által mindenféle veszedelmes betegségek prédája legyen, — ha én, a köszvény időnként meg nem jelennék, hogy e rossz nedvek felizgatása által könnyebbülést szerezzek, s a baj eloszlását elősegítsen — ugyan mond meg, mi lenne belőled?

Ha Párisnak egy olyan részében történnék meg veled az, hogy ebéd után rögtön sakkozni ülsz, a hol nem volna közel sétat hely, ugye még megbocsáthatnám hibádat, de ugyanez a hibás izlésed Passy, Auteuil és Montmartreben is megvan, pedig ott már gyönyörű kertek, sétányok, tiszta levegő, és szép asszonyok vannak, a legkellemebb s tanulságosabb társalgat élvezhetéd; — ha a sétányokra járnál, ezt mind élvezhetéd! — de az utalatos sakkjátékokért ezeket háttérbe szorítod.

Te, Franklin, nem szégyenled magadat! — De oktatásom alatt szinte megfélekedtem játékon hatása büntetéseiről: tehát megcsiplek — így ni — még egy et.

Franklin: Oh! Eh! — Oh! — Ohh! Köszvény asszony, a jó tanácsokat és szemrehányásokat ám osztogassa tetszésed szerint, de arra

kérem nagyságodat, hogy kössünk büntetéseivel fegyverszünetet!

Köszvény: Nem, uram, nem — egy hajszálnyit sem engedek el abból, mivel javadra lehetek — tehát —

Franklin: Oh! Eh! — Nem szép azt mondani, hogy nem csinállok mozgást, én bizony ebédre elég gyakran gyalog megyek, s kocsimon térek vissza.

Köszvény: Ha a ruganyos hintóban való kellemes ülést mozgásnak nevezed, ugy mondhatom, hogy minden képzelhető testgyakorlatok között, ez a legcsekélyebb és említést sem érdemel. A különböző mozgás után érzett hőségből meg lehet itélni, hogy melyik testgyakorlat volt legerősebb. Így például: ha áthült lábbal téli időben sétálni megy, egy óra alatt az egész tested fölmelegszik; ha lovagolsz, ugy azt az eredményt négy órai gyors ügetés után is csak alig veszed észre; de ha egy olyan ruganyos kocsihintát tartatod magadat, mint a milyent az előbb említettél, egész nap utazhatol, s a leghitványabb fogadóba örömmel térsz be, hogy dermodt lábadat a tűznél megmelegítsd.

Tehát ezután ne hizeleg magadnak azzal, hogy a kocsióban ülve egy félóra friss levegő szivás a mozgás nevé megérdemli.

A kocsi való járásban kevés embernek adott a gondviselés módját, de egy pár lábot mindenkinek adott, már pedig ezek végtelenül kényelmesebb, szolgálatkészebb s hasznosabb gépek mint a kocsiok.

Légy háladatos és vedd hasznát lábaidnak. Akarod tudni, hogy a gyaloglásban, a mint egyik helyről a másikra megy, hogy működik vérforgásod? — Ügyeld meg, hogy midőn jársz, a tested sulya majd egyé, majd a másik lábodra nehezül; a lábodban levő véredények ez által nagy nyomást szenvednek, a vértartalom visszanyomódik; midőn a másik lábodra lépsz, és sulyod arra nehezül, az első láb megkönnyebbül s véredényei ismét megtelenek, — a suly ismét a vér visszanyomulását idézi elő; a vérforgás ez által sebesebben megy.

A test melege a vérkeringés sebességétől függ, a folyadékok felrázódnak, a test nedvessége ritkul, kevesebb, az elválasztás mütete könnyebbül, és minden rendben megy; az arcz piros, az egészség helyre van állítva.

Nézd meg auteuili barátidat; az olyan derék nő, a ki a jószág természetből sokkal több hasznos tudományt nyert, mint a mennyit egy feltucat ilyen magaféle, bölcsességet igénylő emberek, minden könyveitekből ki tudtok sütni.

Ha látogatásával megfizetel, gyalog jó hozzád. A nap minden órájában járál, a helytüléssel következő betegségeket lovainak hagyja. — Állandó egészségét és szépségét e mozgékonyágának köszönheti. De ha te látogatod meg, neked kocsi kell, bár Passy nincs távolabb Auteuiltól, mint Auteuil Passytól.

Franklin: Okoskodásai nagyon unalmasak.

Köszvény: A rendretasítást megkaptam. Hallgatok és folytatom jótékony tisztemet: — neked ezt, — meg még ezt.

Franklin: Oh! — Ohh! — Beszélj, beszélj — kérlek inkább beszélj!

Köszvény: Nem, nem; az éjszakára még egy jó csomó csipőseim vannak hátra, s tudd meg, hogy holnap is kikapod a részedet.

Franklin: Mit, ilyen lázzal? — Megbolondulok. — Oh! Eh! Senki sem veszi le rólam?

Köszvény: Kérdezd meg a lovaiddól; elég hűségesen szolgáltak.

Franklin: Gyötrelmeimmel hogy tud ily kegyetlen játékokat üzni?

Köszvény: Játékokat üzni? — dehogyan, én nagyon komolyan veszek mindent. A saját egészségéddel ellen elkövetett bűneidnek hosszú és igen érthetően irt sorozata van nálam, ha akarod, minden csipétt igazolok.

Franklin: Olvasd hát.

Köszvény: A részletek nagyon hosszusak; de némely részét röviden elolvasom.

Franklin: Folytasd, — figyelemmel hallgatom.

Köszvény: Emlékezel, hányszor tettél fogadást magadnak, hogy a következő reggel a boulognei erdőbe, a la muettei kertbe, vagy a magadéba sétálni megy, fogadásodat megszegted, egyszer azt állítottad, hogy nagyon hideg, máskor — hogy nagyon meleg van, — szeles az idő, — vagy nyirkos a levegő, — s tudná az ég, hogy mi mindenféle kifogásokat nem tettél; pedig egyik sem volt igaz, csak a te kiállhatatlan helytülési szereteted.

Franklin: Elismerem, hogy alkalmilag ez megtörténhetett velem, körülbelől tizszer egy esztendőben.

Köszvény: Vallomásod távol áll az igazságtól; az igazi szám 199.

Franklin: Lehetséges-e?

Köszvény: Annyira lehetséges, hogy tény; állításom pontososságban megbízható. A B... ur kertjét ismered, tudod, hogy milyen szép sétányok vannak benne; ismered azt a szép helyet, hol száz lépcső vezet a terraszt tetejéről a lapályra. E szeretetreméltó családod, ebéd után, hetenként kétszer szoktad meglátogatni; a lépcsőkön való le- s feljárásban tiszerte több mozgást tesz az ember, mint a sima földön; milyen jó alkalom nyílt itt, hogy mindenikben gyakorold magad! — Felhasználtad? és hányszor?

Franklin: E kérdésre nem tudok rögtön válaszolni.

Köszvény: Majd válaszolok hát én helyetted; egyetlen egyszer sem.

Franklin: Egyszer sem?

Köszvény: Ugy biz az, egyszer sem. Nyáron hat órák mentél hozzájuk. A bájos háziasszony, szeretetreméltó gyermekei s barátaí mindig készséggel sétálni mentek volna veled és mulattattak volna kellemes társalgásokkal. És te, mit csináltál inkább? Leültél a terrasza, megelégedtél a szép kilátással, szemedet az előtted elterülő kor szepeségen legeltetted, de egy lépést sem fíradtál le, hogy benne sétálj és úgy élvezd. Sőt ellenkezőleg, teát kértél és a sakkablát hoztattál elő; ime! esteli kilencz óráig ott ülsz és sakkozol; pedig ezenkívül ebéd után már két óráig kártyáztál; a helyett, hogy gyalog mennél haza, a mi egy kissé fűlénkitett volna, kocsihintát vitetted haza magadat. Milyen képtelenség azt hinni, hogy ez a nagy figyelmelenség az én jótékony közbevetésem nélkül egészségéddé róvására ne történne!

Franklin: A szegény Richard észrevételének igazságáról most már igazán meggyőződtem, hogy: „bűneink és adósságaink mindig nagyobbak: mint egyelőre képzeljük.“

Köszvény: Ugy van! ti filozófusok bölcsek vagytok elveitekben, és bolondok cselekedeteitekben.

Franklin: Azt is bűneim sorozatába számítja, hogy B... urtól kocsihintát vitetted haza?

Köszvény: Oha biz azt; miután folytonosan ültél, a fáradságot nem ho hatod föl mentésedül, következkésképen a kocsihintát való nyugvásra semmi szükséged.

Franklin: Mit gondol, ugyan mit csináljak a kocsihintával?

Köszvény: Hi, tetszik, égesd el; íly móddal legalább egyszer hasznát vennéd, s fölmelegedhetnél általa; vagy ha ez indítványom ellen ellen-szenvet van, szivesen mondd én másikat is: Vedd figyelembe a szőlőskertekben dolgozó szegény parasztokat, vagy a Passy, Auteuil, Chaillois stb. faluk határain dolgozó munkásokat, e derék emberek közt mindennap találás 5-6 óreg szonyot vagy férfit, kik meggyőződtek az idő sulya alatt, vagy a hosszas, tulságos sok és nehéz munka terhe alatt nemesek meghajoltak, de meg is nyomorodtak. A napi munka fáradaalma után, egy, sőt két mérföldnyi távolagra kell füstös kunyhójokig vándorogniok. Parancsol meg kocsihintát, hogy vigye haza őket. E nemes tett jótékonyan fog lekedre hatni; és ha ugyanez idő alatt B... urtól gyalog térsz haza, azzal a testednek használsz.

Franklin: Ah! mily unalmas ön.

Köszvény: Jól van, hallgatok; de végzem a kötelelenségem; nem kellene megfélekednem, hogy orvosod vagyok. Nesze.

Franklin: Ohh! Mily kegyetlen ördög orvos!

Köszvény: Halátlan vagy, hogy rólam ezt mered állítani. Hát nem én vagyok-e, a ki orvosi gondoskodással a guttaütéstől és vizkórásztól megmentettelek? — Ha nem örkődőm felettéd, vagy az egyik, vagy a másik baj már rég elpusztított volna.

Franklin: Megadom magamat, s a multban elkövetett szolgálatért köszönetet mondok, de kérem, barátságos látogatásait szüntesse meg a jövőre: mert véleményem szerint, könnyebb az embernek meghalni, mint ilyen orvoslást kiállni. Engedje meg részemről is azt a figyelmeztetést, hogy én sem voltam önhöz barátságatlan. Orvosok! nem hiszlek, sem kuruzslokat, az ön helyét senki sem foglalja el; ha nem hagy békét, méltán azt lehet mondani, hogy ön is halad tlan.

Köszvény: Ezt alig ismerhetem el ellenvetésnek. A kuruzslokat megvetem: téged megölhetnek, de nekem semmit sem árthatnak. A rendes orvosok pedig meg vannak róla győződve, hogy a köszvény egy ilyen teremtetésnek mint te vagy, nem betegség — hanem hasznos orvosság; ugyan m' revaló volna ebből kigyógyítani? De dolgozra. — Nesze —

Franklin: Oh! Oh! — az égre kérem, hagyjon békét; hűsége megigérem, hogy soha sem sakkozom, mindennap járkálok és mértékletesen élek.
Köszvény: Jól ismerlek. Mindent igérez; de néhány hónapi jóllét után, régi rossz szokásaidhoz ismét visszatérsz; szép ígőreteid el lesznek felejtve, mint a mult évi fellegcsoportosulások alakjai. Végezzük be tehát számadásunkat, aztán megyek. — De biztosítalak, hogy annak idejében és a maga helyén ismét meglátogatlak; javad szívenem fekszik, azt hiszem, 'elismered, hogy igaz barátod vagyok. Közli: Sári Lászlóné.

Képek a hazai népeletről.

Nehéz számadás.

Megnézte a gyerek azt a fényes két pénzdarabot, a mit a kezébe adtak otthon szülői, hogy menjen vele az „ifju urhoz“ (már t. i. a boltoshoz) s hozzon egymás után ezt meg am- azt. Megnézte nagy- on, mert elég kis darab volt ah- hoz képest, a mit hozni kellett érte, holott nagyobb darabért is vajmi keveset mért ki az ifju ur. Szegény ember kezében ritkán látni pénzt, mert vagy a zseb- beli sarkába köti, vagy a keszkenő csücskébe, s az afféle apró le- génykének csak mesélnek felőle az öregek, akkor is úgy, hogy: elvitt biz az ördög min- den pénzt.

Ezekből a me- sékből maradt any- nyi a gyerek fejé- ben, hogy szörnyű homályosan viz- szá emlékezett a márvás huszasokra is, melyekről azt hallotta, hogy ki- nyomták a szom- széd ládájának fe- nekét — no persze régesrég. Aztán neki is volt anyi tudománya az is- kolából, hogy föl- ismert a két pénz- darabon egy ilyen numerust: 20. Már úgy kell lenni, hogy márvás- hu- szas biz ez.

Egész uton csak nézegette, addig nézegette, míg a kerekos fia meg- szólítja, hogy hát mi van a marká- ban, madár-e vagy gyík! Hát ez van la! — Az ám a pénz, dejszen ve- szünk abból valamit. — De veszünk ám ebbe a kosárba való holmit, hanem abba ugyan nem vá- sik a fogad.

Bemegy a gyerek a boltba, a másik meg künn várja, bebámulva az ajtón. Nehéz szívvél adja ki kezéből a két fényes pénzdarabot, mely ha az övé volna, jaj be boldognak érezné magát! De hát nem marad ott az egész pénz, egy pár réz- darabot visszaad érte a boltos, a mivel még me- sésebbnek tűnik föl az ezüst pénz mivolta.

A kerekos fia rögtön megszólítja: „hát meny- nyit adott vissza a boltos?“ s azzal belenéz a másik markába. „Tyű te, mondok valamit! Ide nézz csak!“ — s ezzel kihuz a zsebéből egy füzér gombot, a mi tudvalevőleg fu gyerekre soha sem marad hatás nélkül. — „Lásd csak, milyen fényes pitykék vannak közte. Nyolczat adok egy pénzért, ráadásul pedig egy réz lököt.“ S e sza- vaknál oda pattintja a lököt a palánkhoz, s olyan

szép ívalakban repül az, mintha parittyából haj- tották, lökték volna.

A kísértés ellenállhatlan, s az ingerlő dolgok- kat megszerzi egy kis réz darabért. Talán csak nem tudják meg otthon, hisz a boltossal még nem is beszélt senki, hogy mennyit adott vissza.

Hanem mégis úgy szorong valami a gyerek- ben, midőn otthon az anyja kezébe ad mindent, a kosarat, meg az apró pénzt.

— Te selma, hiányzik ám ebből a pénzből. Csak most van aztán igazi alkalom a pénz szörnyű természete fölött álmélnodni, mikor még az is vádaskodik rá, a mék csak most került be először a házba.

— Hát elvesztetted-e te kujon? — faggatja tovább az anyja, hanem dehogyan szólna a gyerek, csak ott áll némán, s várja nagyanyját, hogy — mint máskor, ha baj volt — szóljonj közbe vala- mit, s mentse ki a hinárból.

E jelenetet ábrázolja egyik képünk, mely a be- számolás e nehéz pillanatát igen ügyesen tünteti

Nehéz számadás. — (Gyulai László eredeti rajza.)

föl. Különösen sikerült a kis finantz-kapacitás arczán tükröződő zavar.

Egy fiatal festő: Gyulai László rajza ez, ki jelenleg Münchenben tanul, s ki a képes lapokba már sokszor rajzolt, mindig magyar tárgyú népies jeleneteket, jó felfogással és kifejező rajzzal.

A nürnbergi magány-fogház.

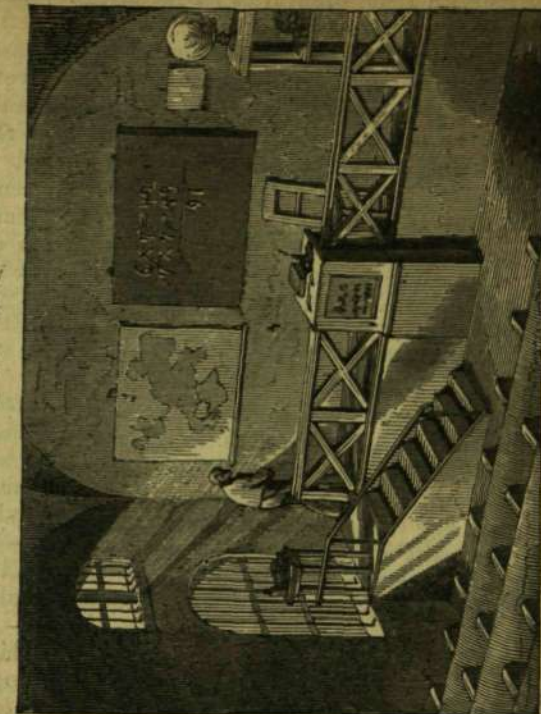
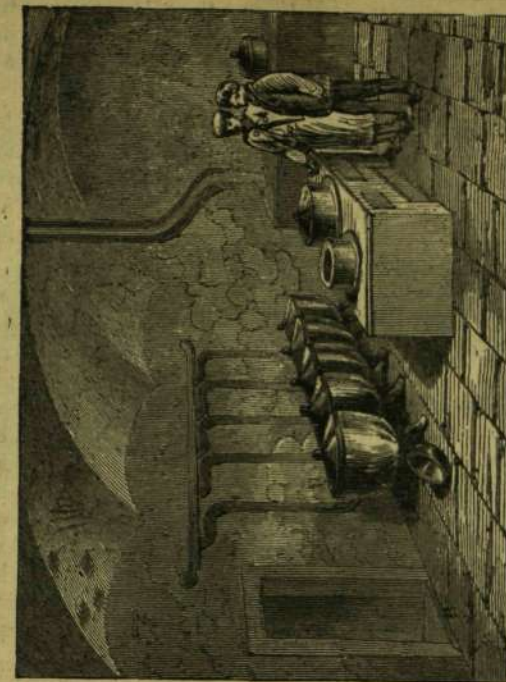
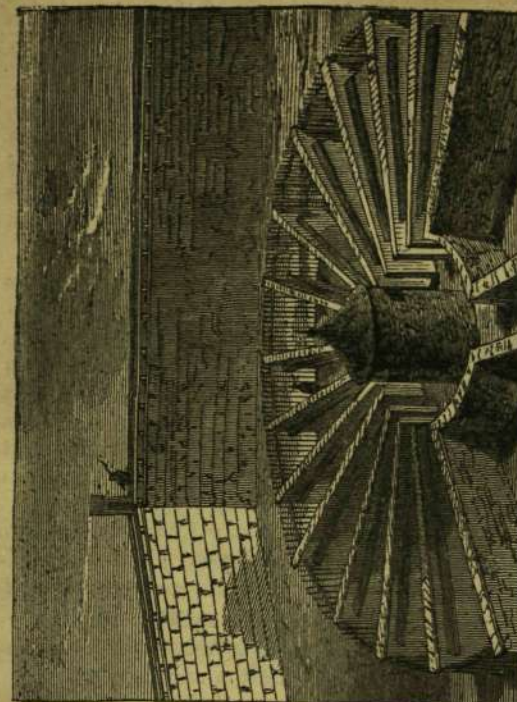
Társadalmi életünk egyik legnagyobb beteg- ségének jele az, hogy míg a becsületes szegény ember gyakran hajléktalan, vagy legfeljebb tán sárkunyhóban lakik: kénytelenek vagyunk palo- tákat építeni a társadalom söpredékeinek, hogy a kunyhó lakója békén nyugodhassék. S még kiál- tóbb jele az a társadalom romlottságának, hogy az előrehaladás magas fokán állónak kell tekinte- nünk az oly állatot, melynek minél több, minél

nagyszerűbb ily palotája van a bűnösök számára. — De ez már így van, hiába küzdünk ellene, s ha e sebet ki nem égethetjük gyökeresen, legalább igyekezzünk azon, hogy minél kevesebbet sa- jogjon.

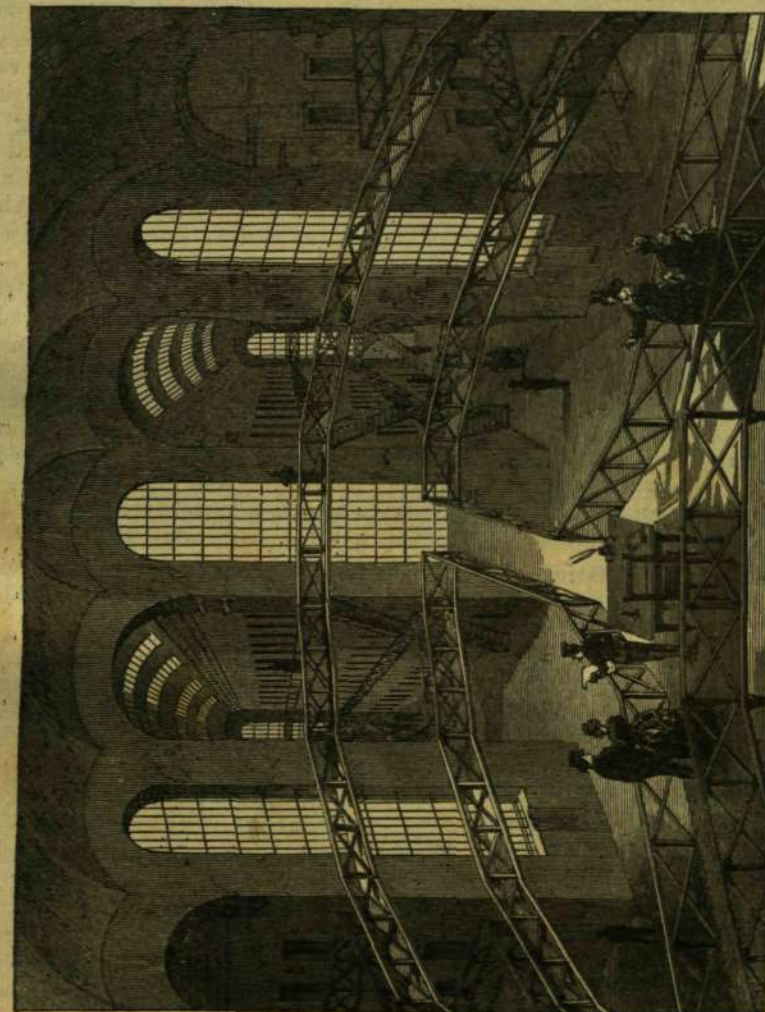
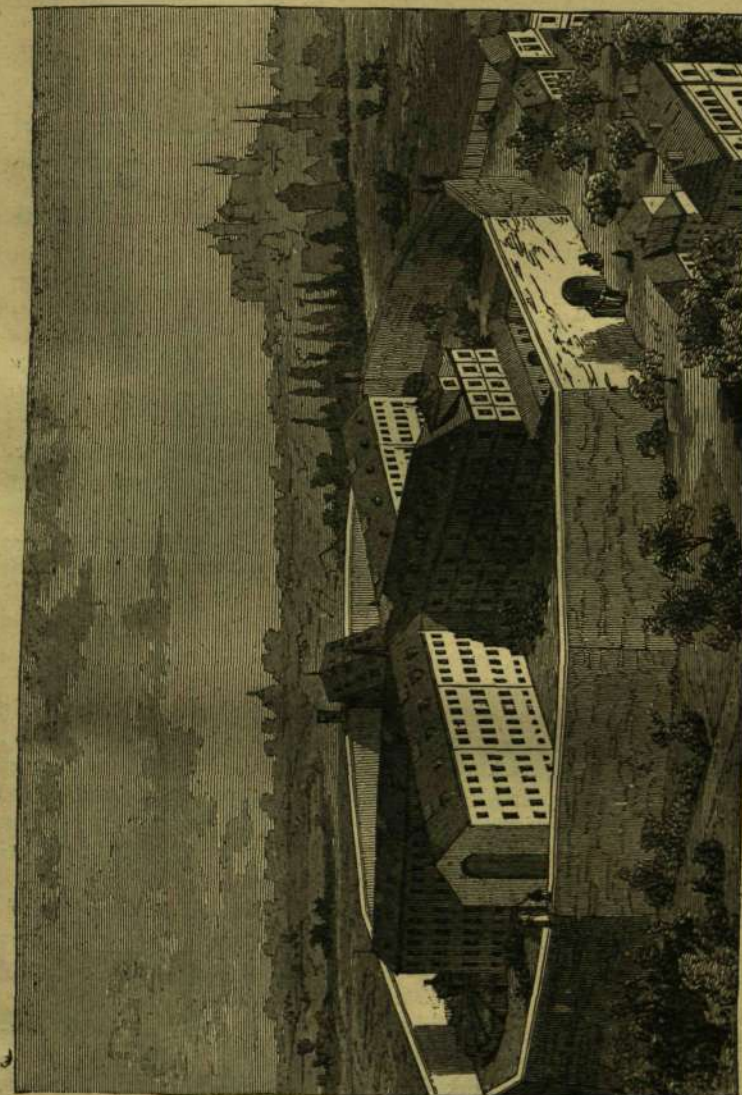
Magyarország még igen hátra van e tekint- tetben is. Eltekintve attól, hogy alig van állam, melyben a társadalmi rend ellen több és nagyobb kihágás történnék: szomorú az, hogy alig van állam, mely e társadalmi rend ellen vétők megfékezésére kevesebb eszközökkel rendelke- zék. Állami fogházunk van összesen nyolcz, Vá- czon, Lipótvárt, Munkácsen, Lepoglaván, Szam- osujvárott, Illaván, Mária-Nostrán és Zágráb- ban, s ezek sem felelnek meg a kor igényeinek.

E tekintetben külföldre kell folyamodnunk mintakért. Ilyen a nürnbergi, magány-rendszeren alapuló fogház, melynek rajzát mai számunkban adjuk, mely a fogságbüntetés fogalmához kapcsolt czélloknak a lehetőleg megfélelni igyekszik.

E fogház 1869 végén nyitott meg s a ba- jor kormány fé- nyesen megczólta- ta nagyszerű épü- let felállításával azt a fölvetést, hogy a magány-rend- szer alkalmazása a fogházaknál drá- ga. Magukkal a foglyokkal készít- tette e telep egyes részeit, nevezote- sen az épület egész negyedik szárnyát a söté- udvarokat s a föld- és egyen- getési munkálato- kat. A fogház 20 percznyire van Nürnbergtől. Vár- szerű, palával fö- dött épületei, va- lamint a 20 láb magasságu körfal szeglettornyjaival és mellvédével homokkő-koczkák- ból vannak építve. A körfal előtti tért az uttól vasrács- zat választja el, mely mögött, a be- járártól jobbra és balra a főfel- ügyelők lakai, s valamivel odább mosolygó kertek között a többi sze- mélyzet s a nős felügyelők két há- za áll. Ezek között egy száz meter hosszáságu kettős fasor vezet vörös virágu gesztenye- fákból a főbejárat- tig, melyet kívül is, belül is egy- egy vaskapu zár. A két kapu közé hidmérleget ké- pez, melyen a nagy mennyiségben be- szállított kőszemet, burgonyát, szal- mát, vasat mázál- ják. A bejárártól balra van a tágas katonai őrház. Ebből egyetlen feljárás vezet a körfal tetejére, hon- nan messze kilátás nyílik. Jobbra pedig a kapuőr lakása, a látogatók számára egy váróterem, s a ha- lottas kamra áll. A belső kapun belépve, az u. n. idegenek udvarába jutunk, melyet a tulajdonképi bemenet a fogházba, a központban levő igazgató- sági épület s a kórház határolnak, jobbra-balra pedig alacsony fal választ el a fogházat körítő udvaroktól. A látogatót először is a jobb kéz felől eső udvarba vezetik, mely tágas és szellős s vetemény- és virággyakkal, gyepes terekkel és facsoportokkal van tele. Ilyen kertben áll az egész fogház s e kert az üdülő betegeknek szolgál s a kilátást akadályozó sövény választja el a fegy- cerek söté-udvaraitól. Ez udvarok az épület négy szárnyának végében állnak, s minden ilyen kör 15 udvarra van osztva, melynek két öles falai mint valami küllök futnak ki a figyelőháztól, mely az

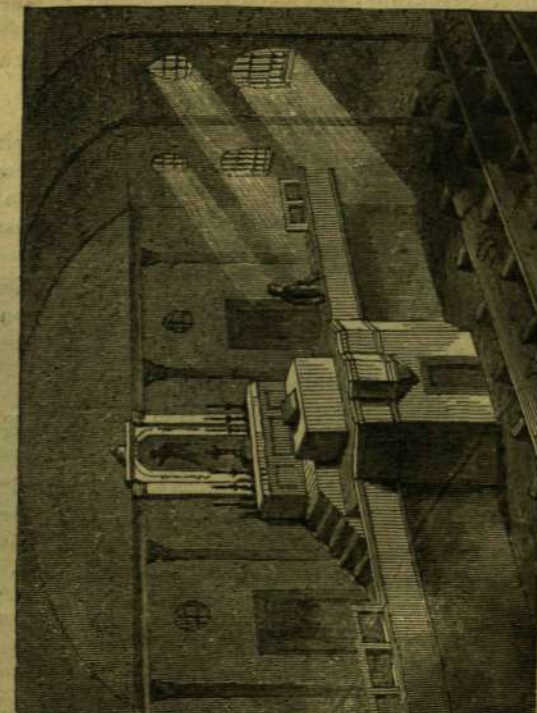

Elkülönített ételhelyek. Konyha. Takolaterem.

A börtön külseje Nürnberg falá. A középcarnok az összes orollák átvezetével.

A nürnbergi új magány-fogház.

Magán csella. Elkülönített ajtóhelyek a templomban és iskolában. Templom.

TÁRHÁZ.

37. Tanulmányi „Szépirodalmi Közlöny”. (Pest.) Megszűnt nov. 1-jén az 1-6 számával.

A folyó 1872. évben magyar nyelven megjelenő 257 hirlap és folyóirat közül megszűnt 37, tehát jelenleg megjelen 220.

Közintézetek, egyletek.

*(A magyar tud. akadémiája) decz. 23-án tartott összes ülésében Kautz Gyula olvasta föl emlékiratát Rau Károly német nemzetgazdász és az akadémia kültagja fölött. Ezután Arany János főtitkár jelenté be mindenkélt Sir John Bowring és Szentápoly Sándor akadémiai tagok halálát; majd arról tett jelentést, hogy a királyi pár köszönetét fejezte ki az akadémia Bessenyei-ünnepélyére küldött meghívásért. B. Wenkheim Béla miniszter értesítéssel ugyan az akadémia, hogy a király a Bessenyei-ünnepélyre szóló meghívást köszönettel fogadta; a királyné nevében pedig b. Nopcsa főudvarmester intézett az akadémiahoz levelet, melyben jelenti, hogy a királyné „közöni a meghívást s meleg elismerését fejezi ki az akadémia azon törekvéseért, melylyel a nemzeti intézetünk a magyar nyelv fölvirágzásának előmozdításán működik.” Ugyanez alkalomból Berzel közölte (Bessenyei szülőhelye) a Gávról Bessenyei utódjai intéztek levelet az akadémiahoz: az előbbi halálát, az utóbbi önvédelmét fogadotván azon vad ellen, mintha a nagy előd sirját pusztulásnak hagyták volna az utódok. Tártyalás alá került még a 3-ik osztály azon indítvány, hogy a nevezetesebb akadémiák értekezése német vagy francia nyelven is közöltessenek egy e czélra alapítandó folyóiratban a külföldi tudományos világ használatára. Az indítvány tetszéssel fogadotván, s megvitatására végelintézésre bizottságot küldtek ki.

*(A természettudományi társulat) jan. 15-én tartja közgyűlését az akadémia heti ülés-teremben. E társulat örvedetesen virágzik, mint ez ülésen Egressy Rezső pénztárnoki előterjesztése tanúsít, ki maga is ötszáz forinttal lépett az alapítók sorába. A titkár 44 új tagot jelentett be. Ez évben a társulat 798 rendes taggal gyarapodott. A tagok összes száma 3400, s a „Természettudományi közlöny” ez évben 3600 példányban jelent meg, januártól pedig 4500 példányban fogják nyomtatni.

*(A kolozsvári egyetem) s napokban adja ki az első jogtudori diplomát. Az illetőszögörő Lonsár S. Jot, ki jogi tanulmányait Bécsben, Berlinben és Münchenben végezván, most a szigorlat letételére az új egyetemhez ment.

*(A vallás- és közoktatási miniszter) tizezer forintot utalványozott a vallásalapból a pesti lipótvárosi bazilika tovább építésére.

*(Mihályovics szász érsek) évenként tizezer forintot ajánlott föl szegényebb papok és káplánok fizetésére javítására.

*(Gyergyó-Alfalu) 5000 lelket számláló derek székely község, egy gazdasági szakosztálylyal megtöltött fensőbb népisoklat létesített, melynek megnyitása a székelyszék összes értelmiségének részvételével nagy ünnepélylyel ment végbe.

*(A kolozsvári árvaházat) a hó 15-én nyitották meg ünnepélyesen, diszes közönség jelenlétében. A bizottmány fardhatlan elnöknője b. Boroniszta Ignác német nyitott beszéde után, melyben köszönetet mondott ama lelkes pártfogásért, mely az árvaház létesítését lehetővé tette, bemutatva az intézet árvaít; összesen 8-an voltak, mert két távolabbi helyről való még nem érkezett meg. Az új intézetet kívül Erdélyben jelenleg csupán egy árvaházat van, az 1770-ben Mária Terézia által alapított „Therozianum”, hol mindkét nembeli árvák gondoztatnak.

Mi ujság?

*(Petőfi Sándor születésének felszázados évfordulója) épen az új év első napjára esik. Lapunk, mely élte mozzanatait már annyi közleményben is képen ismertette az olvasó közönséggel, természetesen e alkalommal is meg fog róla emlékezni, hogy a nemzeti irodalom ez ünnepi érzelmeiben

Irodalom és művészet.

*(Szász Károly kisebb műfordításai) Teljes kiadás. Három kötet. Kiadja Ráth Mór. A három, diszesen kiállított, vastag kötetnek ára füzve 5 frt, diszkötésben 8 frt. — Az első kötet Moore Tamás, Heine Henrik, Burns Róbert, a második Lord Byron, Hugó Viktor, Béranger, a harmadik számos különféle német, francia, angol költeményből s a különböző nemzetek költeményeiből tartalmaz fordításokat. — Szász Károly érdeme, mint műfordító már régen el van ismerve. Több mint husz éve táplálja kitűnő fordítványával az olvasó közönséget és az emelkedőben levő ifjú irodalmat izlés, művészi csín és költői eszmék dolgában. Közönségünk csaknem általában az ő fordítványából ismeri a nyugati irodalmakat. Ajánlatra nem szorul, mert egy ily gazdag gyűjtemény, melyhez fogható még Németországon, a műfordítók hazájában is, a ritkaságok közé tartozik, bizonyára még kapósabb lesz közönségünk előtt, mint eddigi gyűjteményei, melyek ugy elkelték, hogy a könyvpiacra ma már csak is ez a három kötetes gyűjtemény forog Szász Károly költői fordítványából. Kiállítás épen olyan, mint Arany és Tompa diszes, hat kötetes kiadása. Horváth Lajosnak van ajánlva.

*(„Huszonöt év után”) ezim alatt jelentek meg Tóth Kálmán válogatott költeményei. Aigner Lajos kiadásában. A két kötet ára 2 frt 40 kr., diszkötésben 3 frt 60 kr. Tóth K. költeményeinek eddig legteljesebb gyűjteménye, melyből költői pályája teljesen megismerhető. A gyűjtemény értékét a válogatás által is emelte a költő s az ő közönsége — az „arany ifjúság” mindkét nemből — ezt a két kötetet sem fogja olvasatlan hagyni.

*(As „Athenaeum”) című új lap első, mutatványzáma érdekes tartalommal jelent meg. A szerkesztő Beöthy Zsolt előszava után, politikai szemle van, s aztán „A művészet osztályozása” cz. értekezés Greguss Agostól, Dante „Poklából egy rész Szász Károlytól, „Az ehető drágakő” beszély Jókaitól, „Fejedelmi paránesis” (Rákóczi György intése fiához) Szilágyi Sándortól, „A fátyolos próféta” Vámbérytól, Cervantes „Don Quijote”-jából töredék György Vilmostól, több tárcacikk, külföldi levél, hirlapirodalmunk és könyveink 1872-diki statisztikája, stb. Ez utóbbiból tudjuk meg, hogy ez évben, november 30-ig 703 magyar könyv jelent meg; köztük 604 eredeti, 99 fordított mű. A lap ára egész évre 10 frt.

*(Uj lap.) Kolozsvárt újévtől kezdve „Jónás lapja” ezim alatt baloldali humorisztikus politikai néplap fog megjelenni. Kiadja K. Papp Miklós. Ára egy évre 5 frt.

*(A „Korunk”) című politikai napilap jelenti, hogy folyó december hó végével megszűnik.

— Sz. J. (Magyar hirlapirodalmunk 1872-ben.) A „V. U.” ez évi folyamában eddig elősorolt hirlapokon kívül még a következők újabb megindult lapokat kell fölemlitenünk:

255. A nők munkaköre. (Pest.) Nevelési, gazdasági és szépirodalmi közlöny. A nőképzés, gazdasági- és női-pagerk hivatalos lapja. Laptulajdonos és felelős: Wohl Jenka. Wohl Stephania. Kiadó a Deutch testvérek pest-bécsi irodalmi és művészeti intézete. Megjelen minden hó 8-án és 24-én 4-drétféle íven. Előf. ára: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, évenegyre 2 frt. (Kelekezett decz. 20-án.)

256. Vas megyei Híradó. (Szombathely.) Kiadó-tulajdonos és felel. szerk. Seiler Henrik nyomdász. Megjelenik minden vasárnap 4-drétféle íven magyar és német szöveggel. Előf. ára: egész évre 1 frt. (Kelekezett decz. 1-jén.)

257. Athenaeum. (Pest.) Társadalmi, politikai, művészeti és irodalmi hetilap. Kiadó-tulajdonos az „Athenaeum” részvény-társaság. Felel. szerk. Beöthy Zsolt. Megjelenik minden csütörtökön nagy 8-drétféle íven hasábot két íven. Előf. ára: félévre 5 frt, negyedévre 2 frt. 50 kr. (Kelekezett decz. 20-án és 1873-dik év 1-6 számával.)

Megszűnt lapok:

33. Szűnőrák. (Pest.) Megszűnt május végén.
34. Ségő. (Nagy-Kanisza.) Megszűnt április végén.
35. Nemzetgazdasági Közöny. (Pest.) Megszűnt márczius végén.
36. Független Somogy. (Kaposvár.) Megszűnt decz. 15-diki számával.

ték, hogy a „Viktoria” lassan bár, de érezhetőleg hanyatlik lefelé. A léghajlat mázától majd egészen megfosztott tafota. Ilicsai nem bírtak ellenállani a könnyes fesztetésnek, s az szabadon ellállhatott azokon át.

— Ók azok, — mondá Fergusson, — az Al-Hadi marabujai, e vérszomjas rablók s ugy látszik, nem akarják kiskisiklan engedni egyszer czédba vett prédákat; isten örizzen, hogy a vizen innen essünk le, akkor vesztünk bizonyos. Nézzétek — folytatá — e följuyjított városokat, e földült falukat, ez mind az ő munkájok.

— Talán nem essünk le, mindenesetre készen tartom fegyvereimet. Jó, hogy mégis ki nem dobtam.

— Még arra is kerülhet a sor, — jegyző meg Sámuel szomorúan.

A „Viktoria” csakugyan mind alább, alább járt. A talibák folyását nyomában voltak s szemük kárörömtől és vérszomjától villogtak, a mint látták, hogy egyre közelebb s közelebb érhetik prédájokat. Tizenegy óra, bár utasaink alig haladtak még 4 mérföldnyire s a folyótól majdnem annyira voltak még, oly közel voltak már a földhöz, hogy a golyó is bejárhatta a csekély magasságot.

Rendre-rendre kidobtak mindent, a mi még a csolnakban volt; az utolsó napi eleséget, a pálmát s a löszereket is. Az üldözők, érezett kántárszárral, gyorsabb nyargalásra vették a dolgot, hogy utolérhessék a „Viktoria” pillanatnyi előnyét. Már újra épen nyomukban voltak, s Sámuel szomorúan nézett körül, van-e még valami ledobni való. Nem volt.

— Rikhárd, — mondá fojtott hangon, — fegyvereidre került a sor; dobd ki.

— Nem addig, míg utolsó lövésemet ki nem lövöm e gyilkosokra.

Négyet lött egymás után s az üldözők közül négy a fübe harapott. Mindjárt utána kirepült a két puská s a „Viktoria,” a csekély könnyebbséget is megérezve, mintha végerőködést tenne, még egyszer magasra szökken. De ez sem tartott sokáig. Ismét alászállott, alább mint valaha, s a csolnak már majdnem a földet horzsolta.

— El vagyunk veszve, — mormogá Kennedy.

— Még nem, — felelte Sámuel. — Még van 150 font terhünk, a mit nélkülözhetünk.

— Mi az? — kérde Kennedy.

— Mi? — felelt Sámuel. — hát a csolnak. A folyó alig van félmérföldnyire, addig a kötelekben is megkapaszkodhatunk. Gyorsan, gyorsan!

A csolnak köteleit eloldozni csak néhány pillanat műve volt. A csolnak a földön maradt s a három vakmerő, erősen a kötelekbe csipeszkedve, ugy függött rajtuk, míg a „Viktoria” egyszerre ötszáz láb magasságra szökkenett föl.

A folyam egész közelben harsogott már, szokatlan erősen. A magasból egyszerre rá láthatnak; alig félmérföldnyire volt tőlök. Roppant zuhatagban, éles szikla csucok közt zuhogott le a mélységbe.

— A guinai zuhatag, — mondá Sámuel; — egy negyed óra múlva ott leszünk.

De a „Viktoria” ezt a negyedórát sem bírta már kitartani. Ismét hanyatlott, s megint előbbi állásába jutott vissza. Szerencsére a szél valamivel erősebb volt mint előbb s az üldözők jókora távolságban maradtak el mögötte. De mi haszna! Látni való volt, hogy mégis csak vizen innen fognak le esni; sem hid, sem hajó nem állt rendelkezésre, mely a fegyverteleneket átszállíthatta volna, mielőtt vald üldözők beérk.

A „Viktoria” lebukott. S ók egy sivatag köves part közepében álltak, segélytelenül, alig husz lépésnyire a folyam zuhatagától.

— El vagyunk veszve! — szólt Rikhárd.

— Most már csakugyan el, — felelt Sámuel, elhalványodva; talán először életében, a csüggedés rajta is erőt vett.

— Uzassál talán megmenthetjük magunkat — mondá Joé.

— Másutt talán, szólt Sámuel; — itt zuhatag elsodor. De azért tegyük meg az utolsó kísérletet; inkább a vízbe vesszi, mint ez emberarcu vadállatok kezébe jutni. S azzal gyorsan vonta társait a folyam felé. A víz közelében erős s hálomborítottak a talaj. Egyszerre levágott s a lombra rakott durva fűvet találtak.

Fergusson, új eszmétől megkapva, felkiáltott: — Gyorsan! az isten meg akar menteni; ha még néhány percnyi időnk van, meg vagyunk mentve. S azzal a száraz szénából jókora meny-

nyiséget felnyalálbolva intett társainak, hogy kövessék példáját s el kezdett szaladni vissza, az elhagyott léggömb felé. Mire azok, egy-egy nyálabbal utolérték, ő már tüzet is gerjesztett s a száraz széná, egyszerre lobbot vetve, vigan kezdett égni.

A léghajók első, kezdetleges emelkedési elve: a fölhevítés által ritkított levegő volt. Kevés percz múlva a megpetyhült „Viktoria” ismét felfujva, csaknem előbbi domboroságában, vigan lebegett, két kötélt által egy fatörzshöz erősítve, fölemelkedésre készen, mihelyt ismét eloldják. Ideje volt, mert a lovasok ismét kibukantak, rövidebb uton jöve, a vizesés alsó részénél s nagy hujjogtatva kezdtek megmászni a csekély magasságot, melyen Fergusson és társai épen végeztek indulási kísérleteiket.

— El a köteleket! — vezénylé Sámuel, s a „Viktoria” még egyszer a magasba emelkedett s csöndes szellőtől hajtva, a zuhatag fölött kezdé átsuhanni. Maguk ismét a lecsüngő kötelekbe kapaszkodva függettek a víz torka fölött, mely harsogva rohat alattok zuhatagának meredekjére.

Az üldözők, felérve a magaslatra leirhatatlan düh ordításaival néztek, ezáltal végkép elzsalasztott áldozataik után s puskalövésekkel üdvözöl-

Öt hét léghajón: Megérkezés a Senegalhoz.

ték. Egy golyó Joé vállát surolta, de a bator fiú föl sem vette, csakhogt tud lehetett kezük ügyén!

Tíz percz múlva, mialatt egy szót sem szóltak, a rettenetlen utasok lassanként észrekedni kezdettek alá, a folyam tulsó partja felé! A parton pedig egy kis csoport férfi, francia egyenruhában, bámulva és várakozásteljesen nézett feléjük. Látták, a mint egy léghajó, a tulsó félen, egyszerre fölemelkedett, csónak nélkül, három ember függve rajta, köteleibe csipeszkedve. Főnökük, egy sorhajó-hadnagy, ki nem rég érkezett Európából, az újságokból olvasott Fergusson nagy zajt ütött vállalatáról s könnyen eltalálta, hogy nem más mint e tulsó és merész angol az, ki ott léghajóval, vagy annak romjaival közeledik. Látván, hogy e perczről perczre alább hanyatló léggömb már alig fog a partig érhetni — a mi azonban, a vizek azon oldalán nagy sekélyessége miatt épen nem fenyegetett veszélylyel, — a francia tiszték a térdig érő vízben gázolva, az érkezők elébe, elfogadásukra siettek. Egy csónakot pedig néhány ügyes evező legénylyel a vízre bocsátottak, hogy a „Viktóriát” leestéig kísérje.

Épen jókor érkeztek, hogy a végké összezsugorodott s a vízbe alápotnyan „Viktoria”-ról a merész utasokat karjaikba fogadják. Fergusson és társai a csónakba lépve, gyorsan cveztek a sekély

vízben reájok váró tiszték elébe s maguk is a vízbe lépve, ott történt a találkozás és kölcsönös bemutatás.

— Dr. Fergusson? — kérde a sorhajó-hadnagy.

— En vagyok, — mondá Sámuel, két társammal.

A francziák örömmel vitték magukkal az anynyi kaland és veszély után épen megérkezett utasokat, míg a vízbe hullt léggömböt az ár ragadta magával.

— Szegény „Viktoria,” — sohajtott utána Joé.

Kevés mondani valónk van még.

Fergusson, hogy utazása megtörténtét okmányilag is igazolhassa, a következő bizonyítványt állíttatta ki magának:

„Mi, alólirottak, hitelesen s becsületszavunkkal igazoljuk, hogy az alább kitett napon, Fergusson Sámuel tudott, Kennedy Rikhárd esquiret és Wilson Józsefet szemünkkel láttuk egy léggömbbel, arról alácsüngő kötelekbe kapaszkodva, kelet felől a Senegalon át, a guinai vizesésen kavással fölül, megérkezni s az itteni francia telepen kiszállani. Minek hitelére kiadtuk ezen bizonyítványunkat. Kelt a Guinai zuhatag mellett, 1862. május 24-én. Aláírva: Dufraisse sorhajó-hadnagy; Rodamel zászlótartó; Dufays őrmester; Flippeau, Mayor, Pellissier, Lorois, Rascagnet, Guillon, Lebel, katonák.”

Három napi mulatás után Senegalban, május 27-én, Fergusson tudor és két társa, a médinai postakocsira ültek e s városba, mely a francia telep főhelye és a Senegal mentén pár órányival lejjebb fekszik, új barátjaik közül kettő által kísérve, megérkeztek. Itt a „Basilia” nevű kis gőzös, épen indulóban St.-Louisba, vette fel őket s vitte a tengerig.

St.-Louisban néhány napig kelle időzniök, hogy Angliába menő hajóra szállhassanak. S ezzel átadjuk őket a tengeri ut esélyeinek. De mi a tengeri hajózás minden veszedelme oly embereknek, a kik léghajón utazták át egész Afrikát!?

Egyveleg.

*(Fővárnak magyarsága 70 év előtt.) A „P. N.” Kazinczy Ferencnek 1806. május 29-én Cserey Farkasoz intézett levelét közli, a melyben Kazinczy egy főuri családnál tett látogatása után panaszkodik, hogy a francziául és németül nevelt lányoknak csaknem idegen a magyar hang, s hogy gróf Csáky Emmanuel fia Theodor által német orációtt nyújtott át a koronörökösnek; de erre két adomát is följegyez következképpen: „1) Gr. Teleki László, az ugoasai főispán atya, I. Ferenc császár elibe bocsátatván, s a császárnak ezen kérdésére: „Sind Sie der gelehrte Teleki?” ezt felelvén: „non sum, augustissime imperator; ille filius meus est” s tudakoztatván, miért nem felel németül, azt felelte: hogy ő németül nem tud, mert mikor németül tanulhatott volna, még akkor magyarnak szegyen volt németül tudni. — 2)

Báró Vay Miklósnak a fia Miklós, a tavaly tett karlsruhi utban gyermek lévén, igen hamar és igen jól megtanult németül, holott addig egy szót sem tudott. A minap valaki németül szóltot a gyermekhez. A gyermek a háta mögött álló jáger felé fordult, hogy azon a nyelven feleljen ő. — Édes barátom, az Isten hatalmas Ábrahámok teremteni ínakat még a kövekből is, hogy a lánczos mennykőbe ne higgyem hát, hogy az én maradékból harminez és negyvened izigen is ki fog törni, hogy én voltam az atyjok. Ó, tum mihi molliter ossa quiescant!”

*(Mennyi sört isznak Bécsben?) A fogyasztási adóvonalon belül mult évben nem kevesebb mint 72.171,758 osztrák pint sört fogyasztottak el. Ha most Bécs lakosságát tekintetbe vesszük, ugy találjuk, hogy minden 15 éven fölül egyévre évenként 319 pint, vagyis naponként 3 és fél meszly sör esik.

*(Kocsikerekek papirosból.) Amerikában a kerekeket papirból kezdik készíteni. E kerekek vassal vannak megpántolva, a fát azonban gép által eszközölt nyomás által előállított papiranyag helyettesíti, mely hosszabb időn keresztül annyira kiszárittatik, hogy ugy lehet faragni, mint a fát.

kárt tett, életfogytiglani börtönre ítélte. Nem először történik ez Rózsa Sándoron, s akkor, kufsteini fogságában mindig csak azért folyamodott, azt kérte, hogy fogságát bizonyos számú esztendőkre szabják, habár számuk annyi lesz is, hogy valószínűleg élete hosszával fölér. Most ítélete kihirdetésekor Rózsa Sándor börtönben megsápadt arczán egy izom is alig látszott megrándulni, csak szeméit rántotta össze; ítéletére különben előre el volt készülve, mert már az előbbi napokban többször úgy nyilatkozott, hogy „hát az urak csinálják a magukét, nem most próbálom ezt először, hisz tudom én, hogy nem az urak végzik el az én bajomat, hanem oda fönt.” Mondá azt is, hogy ő úgy hallja, hogy a királynak jó szive van; tehát úgy látszik, hogy még mindig kegyelmet remél. Az utolsó napi tárgyalás alatt módosabban, szerényebben viselte magát mint előbb, nem feszeltgette, s a kérdésre: „megnyugszik-e ítéletében?” — felelte: „tisztóval fölebbözöm, a mire azonban, valamint arra is, hogy bármi lesz ítélete, meg ne ütődjek rajta, védő ügyvéde előlegesen figyelmeztet. — Ugyancsak decz. 24-kén Rózsa Sándor büntésaira is kimondatott az ítélet: Veszelka Imre szegedi kocsmáros 42 bűntényért, köztök 19 tolvajság, 22 rablás, 1 gyilkosságért 15 évi; Csonka Ferenc szegedi napszámos 30 bűntényért 15 évi; Rózsa András, Sándor testvére, szegedi pásztor, 21 bűntényért 10 évi; Schwab Herman József, szegedi házaló zsidó, 10 évi börtönre ítéltettek el. — Veszelka atletjai termete ítélete hirdetésekor roskadozni látszott, a megtört ember egészen elhalványodott, szeméi könnybe borultak; már a tárgyalás alatt is fejét ölébe helyezte két kezére támasztva, összegörnyedve ült; ő is fölébbezett. Csonka Ferenc, Tombác Antal Rózsa András, Schwartz Herman József látszólag elfáradva, egyszóval fogadták ítéletüket, ők szintén felebböztek, valamint mindnyájukra nézve a kir. ügyész is, ki Rózsa-ra és Csonka-ra halált, Veszelkára és Tombácsra 20, Rózsa Andrásra, Schwab Herman József-re 15 évi börtönt kért volt.

(A pesti kholera-bizottság) legutóbbi üléséből azt az öröndetes jelentést olvassuk, hogy a járvány nemcsak Budán, de Pesten is teljes megszűnéséhez látszik közelíteni. Megemlítjük még, hogy mióta a járvány kitört, a Pesten tett óvintézkedések 16 ezer forintnál többre kerültek.

(Halalozások.) Csik-szent-királyi és krasznahorkai gr. András György v. b. titkos tanácsos, kir. főpohárnok-mester, volt országbíró, és Sáros vármegyének volt főispánja, a magyar tudományos akadémiá és a tiszaivéki vasút igazgatótagja, Bécsben, hosszas szenvedés után decz. 21-én élete 76 évében meghalt. A boldogult emléke szorosban hozzá van fűzve hazánk 1848 előtti mozgalmi történetéhez; ő Széchenyinek reform törekvéseiben, különösen a lánchíd létesítése körül buzgó munkatársa, általán konzervatív irányú, de a gyakorlati reformok előmozdításában buzgó, s hű magyar hazafi volt. Született 1797. február 5-én és gróf Königsegg-Aulendorf Frantiáskával volt egybekelve. Hulláját Bécsből vasuton Pestre szállították és innét azonnal Krasznahorkára vitették, hol a családi sírboltban temetik el. — A sárospataki főiskola egyik derék tanára, Finkey József folyó hó 29-én, tanárságának 24-ik évében, a járvány áldozatává lett. A boldogult nagy kedvelője és művelője volt az ókori görög és római irodalomnak s mint műfordító különösen Sophoclese által széles körben szép nevet szerzett magának. Részett a sárospataki görög-magyar osztár szerkesztésében, ezenkívül több rendbeli iskolai tankönyvet is írt. — Sopronmegyéből Csornáról írják nekünk, hogy Bükky József, ki a szilárszkányi kath. hívekért már 30 éven túl mint főtanító és jegyző szolgált, életének 58-ik évében f. hó 4-én elhunyt.

(Főhívh.) Hazánkban megjelenő, minden hirtlap és folyóiratból egy-egy példányt szándékozván a bécsi világkiállítás alkalmával gyűjten-

ményben kiállítani, fölkérem a t. kiadó és szerkesztő urakat, hogy az 1873-dik év elején a magyar koronaország területén bármely nyelven megjelenő hirtlap vagy folyóiratról egy példányt a „Vasárnapi Ujság” vagy a „Hon” szerkesztőségéhez mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Pest, decz. 23. 1872. — Szimyei József.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Vasárnapi Ujság 1872. évi folyamának tartalom-jegyzékét.

Nemzeti színház.

Péntek, decz. 20. „A tánderujjak”. Színmű 5 felv. Irták Scribe és Legouvé; ford. Feleki M. (Szilágyi Béla vendég fölléptél).

Szombat, decz. 21. „Tannhäuser”. Opera 3 felv. Szövegét és zenéjét írta Wagner R. Vasárnap, decz. 22. „A vén bakancsok és fia a huszár.” Népszínmű 3 felv. Irtá Szigeti József.

Hétfő, decz. 23. „Szőkő évi”. Vig. 3 felv. Buckstone után angolból ford. Csepregi. (Szilágyi B. fölléptél).

Kedd, decz. 24. „A színház zárva volt. Szerda, decz. 25. „A strike.” Népszínmű 3 felv. Irták Szigeti és Balázs Sándor. — (A nemzeti színház tűzoltó csapat fölszerelésére).

Csütörtök, decz. 26. „A fekete dominó. Vig. opera 3 felv. Zenéjét szerz. Auber.

Szerkesztői mondanivaló.

— Egy régi előfizető. Jó kívánságait köszönjük, s hasonlóval viszonyozunk. Kedélyes leveléből — ha tán van is benne itt-ott egy kis tulzás — meg nem állhatjuk, hogy meg ne mutassuk többi olvasóinknak is a következő sorokat:

„Vidzönben élünk. Annyi az előfizetési fölhívás így új felé, hogy nyakig usunk bennük. Mindegyik iv egy egy kisértő lélek. Azt hiszik, a falsi ember már olyan, hogy mindent elhisz, a mit nyomtatásba lát. S ilyenkor nyenyet, földet igények neki nyomtatásba. A lepedő újsgok hirdetik, hogy ezental még nagyobb lepedők lesznek (pedig talán épen az a bajuk). A divatlapok igények varásminákat, szakácskönyvet, s tán még házassági közvetítést is (!) A szépirodalmi lapok kosárszáma igények az idegen regényt, a mit már az antiquarius leszállított áron sem bír eladni. A másik újsg rálicizál, hogy ő meg vállalkozik venni fejkötőt, harisnyát, hamis haját (illó discretio mellett). Van lap, a melyik büszkén igények hiányt pótolni s annak okáért le akar szorítani minden más újsgot a versenytérrel. Az egyik a legjobb, a másik a legolcsóbb. Akad újsg, a melyik olyan képeket mellékel, hogy kétszer is megérik az értök kiadott pénzét, ő maga szerényen csak rádásnak kíván tekintetni...”

„Hát én csak azt gondoltam, maradjunk meg a réginnél. Hisz itt van a bibliothékámban szépen bekötve elölök fogva, tizenhözsz tízes kötet. Már maga egy könyvtár. Ime itt küldöm az illetök taksát, mert igazat mond Csokonay, mikor azt mondja: „a ki pranumerál, de pénzét nem tesz mellé, — az nem numerál prae.”

— Győr. B. L. Örlütk, hogy az „Öt hét léghajón” című közleményünk is ily „hő előfizetök és olvasónk” tetszésével találkozik. A másik, hasonlóan „rendkívüli utazás” lapunk jövő évi folyamára van kizívve szándékunkban, és pedig olyszór kivonatban és képekkel, mint Vernének lapunkban már eddig közöltt három műve, s ugyanazon munkatársunk átdolgozása alatt munkában is van már.

— Tolcsva, Dévaványa, s több helyről lapunk szerkesztőségéhez beküldött új kalászatok, másodvirágokak és másod gyümölcsök mint ritkaságokat átadjuk természet-tudományokkal foglalkozó dolgozóztársaink növénytani gyűjteményei számára.

— Kisújszállás. H. L. A küldeményeket vettük, s első sorban a mártír halottak statisztikáját fogjuk közölni. A többit igyekezünk kipótolni.

— Hodmezővásárhely. N. N. A kérdezett Kv. J. lakása: ősz-utca 3. sz.

— Kézdivásárhely. B. L. A régi jó viszonyt mi is teljes mértékben fontartani ohajjtuk.

— Aleppo (Kis-Azsia). Sz. T. J. Kívánata szerint im itt értesítjük, hogy indiai utjából küldött levelei már megjelentek lapunkban, a bagdadikra stb. az új évben kerül sor. Érdeskedő tudósaitért világ körüli utjából fogadja köszönetünket!

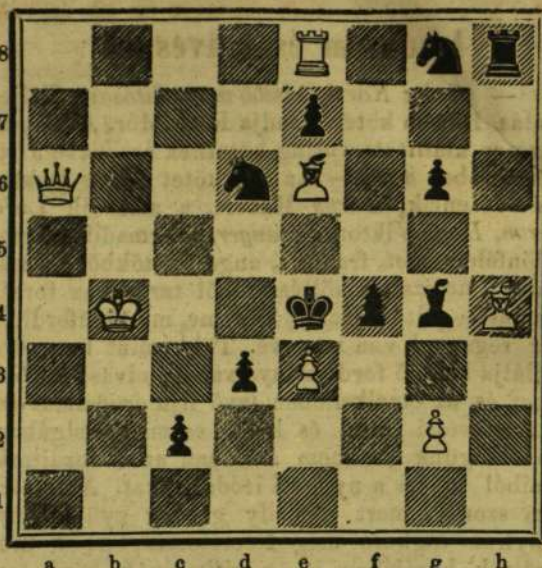
— Megvételre kerestök: A „Vasárnapi Ujság” 1854. és 1855-iki évfolyama, köve vagy kötetlenül, de minden esetre hiánytalan és eléggé tiszta állapotban. A ki el akarja adni, egy évfolyamot hat forinttal számítja, sziveskedjék tudatni: „Huszár Lászlóval Kecskeméten.”

SAKKJÁTÉK.

683-ik sz. f. — Gorgias Viktortól

(Sopronban.)

Sötét.

Világos.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 678-ik számú feladvány megfejtése.

(Drina J.-től Prágában.)

- 1. Hg5—e6 . . . 1. K tetsz. szer. (a)
2. He6—f4+ . . . 2. tetsz. szerint.
3. Ve7—e3 matt.

- a. 1. . . . . 1. Hb8—d7:(b)
2. He6—c7+2 tetsz. szer.
3. Ve7—e3 matt.
b. 1. . . . . 1. Hb8—a6
2. d2—d3 2. tetsz. szer.
3. Ve7—g5 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcon: Czenthe József. — Gelsen: Glesinger Zsigmond. — Jászkisúron: Galambos István. — Kecskeméten: Galambos László. — N.-Szalotán: Kovács Albert. — A pesti sakk-kör.

Előfizetési fölhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

és Politikai Ujdonságok

1873-ik évi folyamára.

(Szerkesztő és politikai hetilap. — Az egyik számos eredeti képpel illusztrálva; a másik rendkívüljmellettel bővítve.)

Előfizetési föltételek:

Postán küldve vagy Pesten házhoz hordva.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt.

Egész évre (január—december) . . . . . 10 ft. Félévre (január—június) . . . . . 5 "

Csupán a Vasárnapi Ujság:

Egész évre (január—december) . . . . . 6 ft. Félévre (január—június) . . . . . 3 "

Csupán a Politikai Ujdonságok:

Egész évre (január—december) . . . . . 5 ft. — kr. Félévre (január—június) . . . . . 2 " 50 "

Egyes előfizetések legolcsószárban postai utalvány által eszközölhetök, a melyre bementesítésül csak egy darab 5 krajczáros bélyeg kívánatik.

Tíz előfizetett példányra gyűjtőinknek egy tiszteletdíjjal nyújtunk.

A Vasárnapi Ujság és P. Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Melléklet: János Gyula magkereskedő árjegyzéke Pozsonyból.

TARTALOM.

A kolozsvári egyetem rektorai (két arczképpel). — Hit, remény, szeretet. — Párbeszéd a közszégyenél. — Képek a hazai népeletről (képpel). — Magyar házassági szokások. VI. — A villám lecsapásairól. — Robinzon szigete — Őt hét léghajón (vége, két képpel). — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Köszöntések, egyletek. — Egyház és iskola. — Miujság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő Nagy Miklós, (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Mialólirottak

A nagy közönség érdekében kedves kötelességünknek tartjuk az általunk már több ízben is kitűnő és solidnak megismert Brauswetter János chronometer és műórás urnak 25 év óta fenálló óra üzletét Szegeden (szülővárosában), készséggel és részrehajlatlanul a legmelegebben ajánlani. — Kelt márcziushóban 1872.

- 51. Dáni Ferencz, Arad, Kecskemét és Szeged városok főispánja. Desák János, Kecskeméten. Fabián Sándor, Kunhegyesen. Facsinay István, Tornallyán. 55. Főlti J., tanár O-Kanisán. Gál Lajos, tanár Uszán. Goboczi Károly, K.-Marján. J. N. Grün, tanár Perjámoson. Gubovics J., lelkész N.-Ruszkán. 60. Hajlemász J., keresk. Ó-Besenován Hegymeghy László, Szerencsen. Hierl Imre, kasznár Légradón. Horváth József, jegyző Margittán. Ivansov Baz., lelkész Királyházán. 65. Jurenák Gy., urad. isp. Királyszág. Kardos József, Hollód Venter Kapinszky István, lelkész Gálszág. Kémárky Béla, szolgab. szántóvász. Kertész László, ügyvéd Mucoson. 70. Lázár Mihály, jegyző A.-Keresztur. Lévy Henrik, az első magy. ált. bizt. társ. vez. igazgatója Pesten. Martiny József, Szakádon. Mártony Dező, Szarvason. Molnár Antal gazdatiszt Magócsón. 75. Narancsik Lajos, jegyző Batinán. Nemes Gy., vasműgy. felügy. Bánrév. Neisser János, lelkész Rézbányán Nics Ad., m. k. postamest. Ökörítón. Pollatschek M., Szegeden. 80. Pálkinkás György. Özy Péchy Pálné, Ökörítón. Podra István, Mező-Heszén. Ragályi Miklós, Edeleányen. Ribáry Gábor, T.-Füreden. 85. Ruff Mátvás, Bezán. Sádor János, Sebeshelyen. Simon János, tanár N.-Ruszkán. Ifj. Szilágyi János, Gyulán. Szakál Albert, Kőrös-Tarcsán. 90. Stammer J., m. kir. postam. Szegvár. Stefanovita Gy., keresk. Kőrösmezőn. Szeghó János, ügyvéd Pesten. Szegedy Lajos, lelkész. Szivesy Józ., takarékp. ig. Szeged. Szimonka János, Szolnokon. Temesváry László, Derékegyháza. Toldy Sándor, gyógyszer. B.-Kömlös Torjay, Massán. Tóth Antal, urad. isp. Szegváron. 100. Tóth J. főrealtanod. ig. Szegeden

Számaltanszor történik, hogy csupán csak előtétből melöltetik a kisvárosi magának valódi érdemet szerzett művés és honfi; mert többnyire a bécsi órákereskedök mindent ígérő és ámító hirdeteinek hitelt adva, oly silány szerzetű, hasznavehetlen órák vásároltatnak, melyek — mit az alólirottak nagyreze is bizonyíthat — igenis játékesznek, de óráknak semmi esetre sem nevezhetök; ezen a szándékos olcsással határos eljárás ellen kötelesség erélyesen felszólalni, és mindenkit óvatosságra inteni.

Kitűnő jószág órákat vásárolni vagy javíttatni a közönség tapasztalása szerint tehát, egyetlen biztos forrás

Brauswetter János

chronometer- és műórásnál az első valódi kulcs nélküli fölhúzható remontoir inga-órák szabadalmazott föltalálója, ki az 1871-ik évi londoni világkiállításon díszokmányával lón kitűntette; továbbá külföldön, különösen pedig a francia Svájc órágyáraitól 12 éven át az óraművészet minden titkait magévá tette és a hozzávaló gépekkel el van látva, valamint Münchenben is az elméleti és gyakorlati vizsgátt eddig még senki által meg nem közelített sikerrel végzte.

Férfi-órák. Ft. Ezüst hengeróra 4 rubinnal 10—12 » aranyest. ugról. 13—14 » dupla tokkal 15—17 » kristályüveggel 14—17 » horgonyóra 15 rubinnal 16—18 » dupla tokkal 18—20—22 » angol horgonyóra 15 rubinnal kristályüveggel 18, 20, 22—24 » ugyanaz dupl. 22, 24, 26—28 » valódi horg. remont. fölnél fölhúzható kristályüveg. 30, 32, 35. » ugyanaz duplatok 35, 37—40 Arany horgonyóra 8. szám. (18 kar.) 15 rubin. 36, 38. » horg. duplatok 55, 58, 65, 70 » horg. kristályüveg 42, 45, 55, 65.

Hölgy-órák. Ft. Ezüst hengeróra 4 rubinnal 13—16 Arany órák 3-mas számú (18 karatos) » hengeróra 4 és 8 rubinnal 25, 27, 30, 33. » ugyan. dupla föld. 38, 40, 45, 48. » horgonyóra 15 rub. 42, 45, 48, 50 » ugyanaz duplat. 50, 52, 58, 60 Serkentök, órával együtt 7 ft., gerytyagytóval 10 ft., 8 napos 12 ft. Ezenkívül minden egyéb kívánható órák kaphatók, ugy munkás órák is.

Inga-órák legnagyobb választékban saját találmányú iv készülékek, melyeken a token kívül legyen az 1—2 vagy 3 neherékek mind egyszerre fölhúzni, ugyszintén megindítani és a mutatök igazítani lehet. Körülményes leírás és árjegyzék kívánatra ingyen beküldetik. 1293 (23—0)

10 évi irásbeli föltárástól szóló iratot kap minden óra vevoje. 5 évit pedig minden javítás megrendelője használati utasítással együtt. A zsebórákat függő és fekvő, egyszóval minden helyzetben és ráközdásban, arányosan és pontosan szabályozva adom által a közönségnek.

Arany és ezüst órák, lánczok a m. k. ellenőri hivatal által megvizsgálták a minden nemben dús és a legdiszesebb választékban kaphatók. Ezüst óralánczok 3—8 frtig, hosszuk 6—15 frtig, 3-mas számú aranylánczok rövid 18—70 frtig, hosszú 35—100 frtig. Talmiarany, bronz- és aczellánczok is kaphatók. Tárgyak, melyek nem tetszenének, kicseréltetnek. Órák, arany és ezüst a legmagasb áríg cserébe elfogadtatnak. Vidéki megrendelések a pénzösszeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

Hely szüke miatt időnként megújított névsorozat. Pest, uri-utca 4-dik szám.

Kérem figyelembe venni. A jelen idényre alkalmazott női divatkmék: selyem, s minden ezen szakmába vágó árúk, rendkívüli leszállított áron kaphatók

Pollák Zsigmond-nál 4-ik szám, Pest.

Fekete ternok-ripszek, minden minőségben 80 krtól feljebb. Kész föltöltőnyök 5 ftrtól kezdve, ugyszintén elkészülhetnek legújabb női ruhák 12 óra alatt legutjánosabb áron. Minták kívánatra bérmenten küldetnek. 30 frton felüli megrendeléseknél 5% leszállítatik, csomagolási díj nem számítatik.

Hely szüke miatt időnként megújított névsorozat. Pest, uri-utca 4-dik szám.

Előfizetési fölhívás

KÉPES NÉPLAP

1873-ik évi folyamára,

mely megjelen havonként kétszer, tudniillik minden hó 1-ső és 16-ik napján, mulattató és tanulságos tartalommal, a szövegbe nyomott képekkel,

külön melléklappal:

POLITIKAI HIRADÓ

ezim alatt,

mely politikai kis újsg megjelen minden hó elsőjén, a hazai és külföldi politikát tárgyáló közleményekkel, és egy külön érdes tárgyu képpel, mely keretbe foglalva a szövegbe falait ékesítheti.

Mind a két újsg, összesen havonként négy ivnyi tartalommal egész évre csak 2 forint.

Csupán a „Politikai Híradó” (minden számhoz egy külön lapra nyomott képmelléklattal) egész évre csak 1 forint.

A „Képes Ujság” és „Politikai Híradó” kiadó-hivatala, (Pest, egyetem-utca 4-ik szám.)

Hely szüke miatt időnként megújított névsorozat.

Hely szüke miatt időnként megújított névsorozat.

!Tessék elolvasni!

A pénzbecsének alatti állása végett a következő cikkek rendelhetök meg, mérsékelt áron s utánvét mellett, u. m.:

5 font eredeti Domingo kavé 2 90	1 font orosz thea 2, 3
5 » » Java 3 20	1 szománczolt thea-szelence 1/3 font
5 » » finom Portorico 3 60	finom Melange thea tartalommal 1 50
5 » » » Laguaira 3 60	1 Ugyanaz 1/4 font tartalommal . . 1 —
5 » » arany Java . . . . . 4 —	1 pint brazillai rum . 90 kr. és 1 ft. —
5 » » finom Cuba . . . . . 4 —	1 » » Cuba rum 1 60
5 » » legfin. Cuba 4 50	1 » » valódi Jamalca rum 2 10
5 » » » Cuba gyöngy kavé 4 50	1 » » legfinomabb Jamaica rum 2 80
5 » » » Java gyöngy 3 50	5 palacsz Duc de Montebello . . 16 —
5 » » Mocca valódi arabiai 4 50	5 » » Vix Bara . . . . . 15 —
5 » » » uso 3 80	5 » » bel földi pezsgó . . . . . 5 —
5 » » Pecco virágthea . . . . . 3, 4, 5, 6 —	5 » » Imtation 7 50
5 » » » Melange . . . . . 3, 4 —	

Az itt elősoroltakon kívül ajánlok még minden az e szakba vágó fűszer s gyarmataru cikkekkel, melyekél raktáram mindenkor gazdagon el van látva, a legutjánosb árakért. — Az árúczkék friss s jó minőségű — pontos szolgálat mellett jótállás biztosítatik.

Miódon a t. cz. közönségnek, valamint a polgári- s urasági nagyobb háztartásokkal illetőleg, — a fentebbjegyzett igen mérsékelt árakat szives figyelembe ajánlani szerencsém volna, számos megrendelések reményében kitűnő tisztelettel maradtam

Lukovits József, Pesten, az országot- s czukor-utca sarkán, 20. szám alatt. 1400 (11—0)

Előfizetési fölhívás

Jogtudományi Közlöny

nagyváradi, kassai és kolozsvári ügyvéd-egyletek közlönye, heti szaklap, kapcsolatban a

DÖNTVÉNYTÁR-RAL

és a törvénykezésre vonatkozó összes Szabályrendeletek s Törvényjavaslatok gyűjteményével.

Szerkeszti: Dr. Dárday Sándor. Kiadja: Heckenast Gusztáv. Szaktudósok közreműködésével

Előfizetési föltételek: Negyedévre (január—márczius) . . . . . 3 forint. Félévre (január—június) . . . . . 6 "

A lap kiadó-hivatala részéről legyen szabad arra figyelmeztetni, hogy a „Jogtudományi Közlöny” nemcsak a legterjedelmesebb, hanem a legolcsóbb szaklap, mert a felsorolt mellékletek külön beszerzésénél a „rendeletek tára” évenként 3 ftba, a „döntvénytár” évenként 4 ftba és a „törvényjavaslatok” évenként legalább 2 ftba, tehát összesen 9 ftba kerülnek, és így a „Jogtudományi Közlöny” ezen mellékletek szolgáltatásával a legolcsóbb szaklap.

Az előfizetési pénzek bérmentesen és a vidékről legolcsószárban postai utalvány útján küldendök a „Jogtudományi Közlöny” kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt.)

HETI-NAPTÁR.

Hónapi-és hetinap	Katholikus és protestans naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	Nap	Hold
				hossza	kél nyug.
Decembar		Decz. (6)	Kizlev R.	é. p. ó. p. ó. p.	é. p. ó. p. ó. p.
29 Vasár	F Tamás páp	F Jonatán	17 A 28 Dániel	29 Elizius	278 7 7 49 4 16 266 42 7 9 3 12
30 Hétfő	Dávid király	Dávid	18 Sebsten	30 Roschod	279 8 7 49 4 17 281 32 8 20 4 13
31 Kedd	Kis Isester pápa	Szilveszter	19 Bonifác	1 Teb. Ro.	280 9 7 49 4 18 286 34 9 18 5 27
1 Szerd	Mis Karácson	Uj év napja	20 Decemb. 1872	2	281 26 7 50 4 18 304 6 regg. este
2 Csüt.	Makár, Béla	Abel, Béla	21 Juliánus	3	282 27 7 50 4 19 317 3 10 37 8 21
3 Pént.	Genovéva szűz	Dániel	22 Anastasia	4 Ezekiel	283 28 7 50 4 20 335 6 10 57 9 34
4 Szom.	Titus páp.	Izab	23 10 vértanu	5 Sab. Va.	284 29 7 50 4 21 347 11 11 10 11 2

Hold változása. Ujhold 30-án 7 óra 53 perczkor reggel.

Arleszállítás.

Wheeler és Wilson-féle
varrógépek — Manufacturing — Kompagnie
New-Yorkban,

van szerencsénk ezenel közüdmásra jutni, hogy gyártmányaink árát lezártították, s hogy azok csak a magyar koronaországok képviselőjénél

OHM C. O. Pesten,
József-tér 15-ik sz. alatt

kaphatók s rendelhetőek meg általa a valódi s dicséretesen ismert családi varrógépek 70 főtől kezdve s feljebb. Ez alkalommal bátrak vagyunk a t. cz. közönséget arra figyelmeztetni, hogy valódi gyártmányainkat illetőleg, bár honnan tétetnének is ajánlatok, azok a vevők tévútra vezetődésnek, s övünk mindenkit az efféle lelkiismeretlen varrógép-kereskedőktől, kik nem állják védmarkunkat s bélyegünket meghamisítani.

Illustrált árjegyzékek egész készséggel szolgálatnak ki s küldetnek meg. 1290 (21-34)

Arleszállítás.

Frankenbergi technika
(Szászország, Chemnitz mellett).

Gépészeti iskola három különböző osztálylyal: **gépész-mérnökök, művezetők és gépserkesztők** kiképzésére. Mindazok, kik nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is szándékoznak kiképezettni e tudományokban, alkalom nyújtatik a technikaival összeköttetésben lévő gépgyárban. A mult év kezdetén életbelépett egy **vegyészeti tanfolyam** jól szervezett **laboratoriummal**, a melyben gyakorlatilag is kiképezhetik magukat a vegyészek.

Programm s tüzetesebb tudósítással szolgál az igazgatóság.

Dr. J. Heubner,
igazgató.

1437 (1-6)

Előfizetési fölhívás

KIS VASÁRNAPI UJSÁG
1873-ik évi folyamára.

Képes hetilap az ifjuság számára.

Szerkeszti: **K. Beniczky Irma.** Kiadja: **Heckenast Gusztáv.**

Kiadói szó.

A „Kis Vasárnapi Ujság” megjelenik egész éven át, tehát az iskolai szün idő alatt is, hetenkint egyszer, 16 oldalból álló nagy lven, számos képpel, az előnyösen ismert „Vasárnapi Ujság”-hoz hasonló díszes kiállítással. A megjelenést illetőleg egy intézködünk, hogy a „Kis Vasárnapi Ujság”-ot már vasárnap reggel valamennyi, még vidéki előfizetőnk is megkaphassák.

Előfizetési ár:

Egész évre (január—december) . . . . . 6 forint.
Félévre (január—junius) 3

Különös kedvezményül minden évnegyedben, tehát egy évben négyszer, egy díszes, nagy, keretbe illeszhető képpel fogjuk megadni előfizetőinket. E jutalomképerért semmi utánfizetés nem jár.

Minden félévben az első számmal színes borítékot küldünk, melybe a következő számokat be lehessen rakni.

Az előfizetési pénzeket (legcélszerűbb postai utalvánnyal) **mielőbb** kérjük beküldeni, hogy a lap szétküldése semmi akadályt ne szenvedjen.

Egyszerre beküldött 10 előfizető után a t. gyűjtőknek tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Kis Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatala.
(Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt.)

(3-3)

Figyelmeztetés a szülőknek!!!

legbiztosabb szer a giliszta minden nemei ellen:

Sipőcz giliszta-csokoládéja
gyermeknek kellemes ízénél és biztos hatásánál fogva különösen ajánlható.

1 db. ára 20 kr. o. ért.

Sipőcz István,
gyógyszerész Pécsen.

Kapható Pesten: **Török József** gyógyszer., **Thalmayer és Tarsa, Schopf** és **Brezányi** utraknál. 1362 (10-25)

A dr. Sampson tanár által az

I., II. és III. számú coca-lapdacskok
használata felett irt tudományos értekezést a „Szerencséshez” címzett gyógyszerért által Mainzban, ingyért szolgáltat ki.

1 skatnyás ára 1 tallér vagy 2 ft. o. é., és 5 tallér vagy 10 ft. o. é. A légsz és emésztő szervek minden betegségei; — továbbá: az általános és különleges gyengeségi állapotok minden nemei ellen, mint az indiánok kitűnő tulajdonsága egyetemes szere a „coca” **Peruból**, a legmelegebben ajánlatik.

Kapható Pesten: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 7 dik szám alatt.

1338 (20-20)

A „kék golyóhoz”
czimzett fehérnemű raktár
Deák Ferencz-utca 15. sz. a. Pesten,

ajánlja gazdag raktárát mindennemű vásznakból, asztalkendők, törölközők, fehér és színes zsebkendők, függönyök, valamint mindenfélé fehérneműkből, bélesek, szőnyegek, varró és kötözészna, kötőpamut, színes perkal és gyapotkendőkből. Kész fehérnemű:

Férfi ingek: színes 1 ft. 75 krtól 2 ft. 50 krig.
„ „ fehér 1 ft. 25 krtól 3 ftig.
„ „ **lábravaló** 1 ft. 50 krtól 2 ft. 50 krig. Harisnya valamint minden e szakba vágó czikkek a legjutányosabb áron. Külről vett megbízásoknak pontosan felel meg. 1434 (2-3)

Holfeld Henrik,
Deák Ferencz-utca 15-dik szám alatt.

Bársony kötő-uj kath. imakönyvek!

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pest, (egyetem-utca 4-ik sz. alatt) következő **finom bársony-kötő** czist keresztel és kapcsolással, diszkiadású kath. imakönyvek jelentek meg, s általa minden könyvkereskedő által megszerzhetők:

Tárkányi vezércsillag, zsebkiadás két finom képpel, bársonykötés 8 frt.
Tárkányi rózsáskert, zsebkiadás czimképpel, bársonykötés 8 frt.
Tárkányi hajadok őrangyala, kis 8-rét, öt képpel, bársonykötés 8 frt.
Hungari isten temploma, zsebkiadás, aczélmetszettel, bársonyba kötve 6 frt.

Ezen imakönyvek vörös és kék bársonyba vannak kötve, más színűekkel nem szolgálhatunk, azért figyelmeztetjük a t. cz. közönséget megrendelésnél a színt határozottan megjegyezni.

Köszvény és csúzos állapotok
gyógyíthatók. A legjobbnak bizonyult s valószínűleg az egyetlen szer, ehhez a **dr. Pattison-féle köszvényvatta,** melylyel különösen az arcz-, mell-, nyak- s fogfájások, fej-, kéz- s térdköszvény, továbbá **tagzsugatsók, gerincek és agyfájdalmakban** stb. a legkitűnőbb eredménnyel használható. — Egy egész csomag ára 70 kr., fél csomag 40 kr., s kapható Pesten: **Török József** gyógyszerész, király-utca 7-dik sz., — **Aradon: Bokor Antal.** — **Pozsonyban: Heinrich F.** gyógyszer. utraknál. 1383 (5-8)

Az őszi és téli időnyre

Bretschneider Zsigmond-nál
Pesten,
szervita-tér 5-dik s fürdő-utca 11-dik szám alatt,
legjobb minőségű, vízhatlan s a legújabb minta szerint készített **férfi-, női- s gyermek-topánkák**

dísz választékban a következő árakért kaphatók:

Férfi topánkák:
1 pár borjúbőr topánka . . . . . 5-6 ft.
1 pár borjúbőr topánka angol varrással . . . . . 6-7 »
1 pár orosz-lakbőr ang. varr. . . . . 7-8 »
1 pár patent bőrtopánka lakbőr borítással . . . . . 6 1/2-7 1/2 »
1 pár tuffel, bőrborítással . . . . . 7-8 »
1 pár tuffel igen magas czugocszima, bőrborítással . . . . . 9-10 »

Női topánkák:
1 pár brunell, lakbőr borítással . . . . . 3 1/2-5 »
1 pár brunell, lakbőr borítással huzóra . . . . . 4-5 1/2 »
1 pár bársony vagy posztó lakbőr borítással . . . . . 4 1/2-6 »

1 pár vízhatlan bőrtopán . . . . . 5-6 ft.
1 pár bársony-topánka báránybőr-béleléssel, finom prémcszva s lakbőr-körborítással . . . . . 7 1/2-9 »
1 pár reggeli cipő minden nemből . . . . . 1 1/2-3 1/2 »

Fiú-, leány- és gyermek-topánkák:
Brunell, bársony, bőr vagy posztó a nagyszámú arányos: 1 1/2-4 ft. Az összes lábbeli árak nemcsak **vaszonnal**, hanem **francia lanellal** bélelévek.

Ezenfelül nagy raktárt tart mindennemű **férfi-, női- s gyermek meleg comode-czipők** a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések a legjobban, gyorsan és pontosan teljesítetnek. 1385 (3-6)

Rumburgi, hollandi, irlandi, creas-vászon.

Karácsonyi ajándékokul ajánlja
MÖSSNER JÓZSEF
rumburgi vászonraktára
A „MENYASSZONYHOZ”

uri-utca és zsebárus-utca szögletén 10. sz. báró Orczy György-féle házban.

Férfi ingek himzett vászon mell-betéttel 6, 7, 8, 10 ft.
Színes férfi ingek 2 ft., 2 ft. 20 kr.
Valódi angol oxfordi ingek 4, 4 ft. 75 kr.
Francia finom vászon-batizt kendők tuczatja 10-30 ft.
Himzett vászon-batizt kendők 4-20 ftig.
Női corsetek 2, 2.50, 3, 4, 5, 6-8 ftig.
Kávék kendők, fehér és színesek 2.50, 3, 4, 5, 6-10 ft.
Fehér chiffon férfi ingek 2.20, 2.60, 3 ftig.
Rumburgi férfi ingek 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ft.

Chiffon ingek himzett vászon mell-betéttel 6, 7, 8, 10 ft.
Valódi angol oxfordi ingek 4, 4 ft. 75 kr.
Török törölközők 11, 15, 18 ft.
Fehér damast törölközők tuczatja 6, 7, 8, 9, 10-20 ft.
6 személyre való damaszt-garnitúra 6, 7, 8, 9, 10 egész 18 ftig.
12 személyre való damaszt-garnitúra 12, 14, 16, 18, 20, 25, 30, 40-50 ft.
s egyéb vászon-árut

a legolcsóbb szabott árakon. 1424 (6-6)

8/4, 9/4, 10/4, 11/4, 12/4, 13/4, 14/4, 15/4, 16/4, 17/4, 18/4, 19/4, 20/4, 21/4, 22/4, 23/4, 24/4, 25/4, 26/4, 27/4, 28/4, 29/4, 30/4, 31/4, 32/4, 33/4, 34/4, 35/4, 36/4, 37/4, 38/4, 39/4, 40/4, 41/4, 42/4, 43/4, 44/4, 45/4, 46/4, 47/4, 48/4, 49/4, 50/4, 51/4, 52/4, 53/4, 54/4, 55/4, 56/4, 57/4, 58/4, 59/4, 60/4, 61/4, 62/4, 63/4, 64/4, 65/4, 66/4, 67/4, 68/4, 69/4, 70/4, 71/4, 72/4, 73/4, 74/4, 75/4, 76/4, 77/4, 78/4, 79/4, 80/4, 81/4, 82/4, 83/4, 84/4, 85/4, 86/4, 87/4, 88/4, 89/4, 90/4, 91/4, 92/4, 93/4, 94/4, 95/4, 96/4, 97/4, 98/4, 99/4, 100/4

Láng M. porcellán-áru raktára, előbb Deák Ferencz-utczában, b. Sina-féle házban, mostantól fogva a Mária-Valeria-utczában, az I. magyar biztosító-társaság épületében, szemben az „Angol királynő” szállóval.

Női divatkelmek . . . . . — ft. 32 krtól felfelé.
Csikos selyemkelmek . . . . . 1 » 40 » »
Sima selyemkelmek minden színben . . . . . 2 » » »
Fekete selyemkelmek . . . . . 1 » 75 » »
Elegans kész női ruhák (Costumes). . . . .
Selyem bársony felöltők. . . . .

Téli posztó Jaquettek és köpönyek.
Téli kendők sat.

a legjutányosabb árakon. 1413 (4-5)

KELLER és ZSITVAY
selyem- és női divatárak raktárában Pesten,
szervita-tér 6-dik szám.

Fekvő birtokokban
adásvevést és haszonbérletet közvetítő szakintézet.

A fekvő vagyon forgalmában az állami restructióval, párhuzamosan haladó társadalmi mozgalom új életet ébresztett hazánk földén. Élénkebb mint valaha a lendület ez irányban most, s terjedelemben napról napra nő.

A kiszélesedő forgalom a nemzeti vagyon bármely ágában, tehát ebben is, alkalmas közvetítő közveket igényel, megfelelő arányban.

Csupán számát tekintve azoknak, kik ez idő szerint nálunk a birtok-forgalom közvetítésével foglalkoznak, kockázata volna az állítás, mintha e mezőn hűzág-pótlás szükségé forogna fenn — kivált mióta szaporán keletkező új meg új banktársulatok szeretik működésük körébe bevonnai ezen üzemet.

Egyike ezen tekintélyes társulatoknak sem szorítkozik azonban csupán erre, de rendszeres felvesznek e mellett számos más gyakorlati egymástól nagyon is elütő üzlet-tárgyat működésük programjába.

Már maga a terjedelem, melyre korunkban az üzletvilág különböző feladatai egyenkint kifejlődtek gátot emel a lehetőség ellen, hogy alapos tárgyismeret és szak-értelem minden oldalon gyakorlati érvényre juthasson a szervezkedés e módjával. Mellőzve van az ilyenféle munka megosztás elve, mely az egyéni erőt bízakotásban cseleltet, mielőtt ez munkásságát hely- és viszonyismerettel és szakavatottsággal párosítsa egy adott specialitásra korlátozza.

E tekintetek vezérlők alólítottak, kiknek neve és hivatása, egyike mint föld-birtokos és jószágrendező, a másiké mint birtokbecslő és rendező, mindkettő a mező-gazdasági gyakorlat körén kívül a gazdasági literatúra mezéjén is az országban talán nem egészen ismeretlen, midőn szövetségbe Neumann Antal ural pesti köz- és váltó ügyvédével egyszerűsített földbirtokossal, sok éven át szerzett tapasztalataikat és becsületes ügykezelésüket egy oly intézet alapítására egyesítik, melynek kizáró feladata, ha egy mondani szabad specialitása legyen

magyarországi fekvőségek adásvevést és haszonbérletét közvetíteni.

Ezen intézet 1873 január elsején kezd meg működését, irodát nyitván Pesten (mátsza-utca 7-ik sz. Levélzím: Tanárky Gyula) és egy másikat Bécsben (Praterstrasse 52. sz. Levélzím: Egan Ede).

A két iroda szoros érintkezésben fog tartani egymással olyannyira, hogy minden bejelentés vagy tudakolás, mely az egyiknél bejegyeztetett, közölve lesz azonnal a másikkal.

Az intézet szervezete könnyíteni fogja a vevőnek vagy bérletnek a keresett tárgy körüli lehetőleg pontos és gyors tájékoztatást: az eladót vagy bérbeadótvizont számos összeköttetései által érintkezésbe hozandja vevőkkel és bérleni kívánókkal, kiket más úton fellélnie olykor nehézségekkel járna. 1437 (1-3)

Főbiztosítók az intézet fennállásának és sikeres működésének vezetői a munkájukat igénybe vevő közönség bizodalomban keresik, melyet kiérdemelni eredményesen törekvésük lesz.

Egan Ede. **Tanárky Gyula.**
(Utányomat nem díjaztatik.)

Karácsonyi és újévi ajándékok!
Beck Adolf
hatvani-utca 5-dik szám,
ajánlja a tisztelt közönségnek gyáraktárát, mindennemű kész fehérneműkből, urak, hölgyek és gyermekek részére, úgy mint:

Uri ingek, színes frt 1.50, 2, 2.20; két külön gallérral frt 2.30.
» » chiffonból frt 1.80, 2, 2.20, 2.50, 3 frt 8-ig.
» » vászonból frt 2.20, 3; rumburgi frt 3.80-8-ig.
» » Oxford angol ingek, 2 külön gallérral frt 2.80, 3.20.
Uri lábravalók vászonból, magyar és francia formában frt 1.30, 1.60, 2.20, 2.50.
Női ingek, chiffonból frt 1.20, 1.50; díszes frt 2, 2.50, 3
» » vászonból frt 1.50, 2; díszes 2.30, 2.60, 3.50.
» » halórékl, díszes frt 1.50, 2, 2.30, 3.50, 4, 4.50.
Baschlik posztóból, gyermek frt 1.60, 2, 2.60, 3.50, 4.50.
» » női frt 2, 2.50, 2.80, 3.50, 3.80, 4-ig.

Barchet kész ruhák, téli alsó ingek, lábravalók, harisnyák és félharisnyák, kezéző gallérok, nyakkendők, zsebkendők és kesztyűk, urak, hölgyek és gyermekek részére; továbbá női derékfűzők, esernyők, gummiesőköpeny, chingon és hajbetétek, valamint mindennemű fehér, rövid és pipere árukat a legnagyobb választékban és a lehető legjutányosabb árak mellett.

Megrendelések a vidékről legjobban kivitetnek. 1438 (1)

Ingven küldi bérmentes kérdéskódésekre (5 kr. vitelbér)

Orlice R. mennyiség-tani tanár
Berlinben, Wilhelm-Strasse 5. szám

legújabb nyereményjegyzékét

(nem előfizetés mellett, mint sokan család utazónál közül, kik névtelenül több hirlapot ellene felbújtattak s ót rágalmaszták) tudományosan elismert, s mint ismeretes általában szerencsésnek bizonyult lottójáték-utatisáiról a magyarázatot. 1438 (1)

Posztó csuklyák (Baschliks).

Nőknek himzették 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50 és 5 ft. a legfinomabb; leányoknak 1 ft. 60, 1.80, 2, 2.50; Caehemir-főkötők 90 kr., 1 ft., 1.50, 2, 3 ft. bársony. Női selyem Capuchonok 3 ft. 50, 4, 5, 6, 7 ft. legelegánsabb, **Beck Jakabnál** barátok-téren 2. sz. uri-utca sarokházban. 1428 (3-3)

ELET-ITAL,
kítűnő háziszser

valtó- és mocsarlas, bél- és gyomorgörcs, epéinger, hányás, tengeri betegség, vizeletszorulás, almatlanaság, stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 krajczár, kisebb 50 krajczár.

Sós-borszesz
mint háziszser.

Mr. William Lee utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: Rheuma, csúsz szagatas, fagyás, fog. fej- és fül-fájdalmak, szemnyíladas, rakfekély, be-nulások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fenyet elősegíti, a foghúst erősbíti, és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után.

Ára egy nagy üvegnek 80 krajczár, kisebb 40 krajczár.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizo-ítványokkal, valamint bizományosaink névsorával, minden üveghez mellékeltek. 1420 (3-3)

WERTHER és BRÁZAY.
Gyári iroda és központi főraktár: Pest, országút 26. szám.

Lepdiesobbnek tapasztalt s a legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Béringuier L. KORONA-SZESZE (vagy a kölni víz quintessentiája) 1 eredeti üvege árá 1 forint 25 krajczár.

Dr. Sun de Boutemard ILLATOS FOGPÁSZTÁJA 1/4 és 1/2 csomagokban, ára 70 és 35 ujkr.

Dr. Béringuier L. NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE (tokban, keftéskével és csészével, teljes készlet) ára 5 ft.

Mint a czélnak teljesen megfelelő és általában ártalmatlan szer ismertettél el a haj és szakáll, valamint a szemöldöknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG CHINAHÉJ-OLAJA a haj fenntartására és szepítésére, (bepecsételt s bélyegzett üvegekben) ára 85 ujkr.

Dr. HARTUNG NÖVÉNYHAJKENŐCSE, a hajnövekedés újrabuzdítására és elosztására, (bepecsételt, bélyegzett üvegtégelyekben) ára 85 ujkr.

A főntebb elősorolt, hasznosultok és szilárdóságuk által annyira kedveltekké vált különleges czikkok, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, következő városokra nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

PESTEN: Török József Jezovitz M. Scholz J. Kiss K. Sztupa G. gyszár a „sz. lélekhez“ gyszár a „Magyar városi gyszár“; gyszár a „királyhoz“; gyszár a „kigyóhoz“; natéren.

BUDÁN: Udvari gyogy- Ráth P. Ó-BUDÁN: Bakats A. Prochaszka J. szertár; gyszerész, Tabán. gyszertár; kereskedése;

valamint a következő magyarországi t. cz. cségeknel, és a hozzá kapcsolt részekben:

- A-Kubin: Tyroler és Schlesinger. Almas: Koby Beck. Altschl: Lange Károly. Arad: Tedeschi J., Ad. Schaffer gysz., Eliaš Armin és Jul. de Schwelengreber. Baan: Ochs Samu. Baja: Klenanov és Babocs. Barfa: Wanik és társa. B-Gyarmat: Havas Gyula gysz. Beszterce: Kelp Fr., Dietrich és Fleischner. Beszterce-Bánya: F. Göllner. Bonyhád: Straicher B. Breznóbánya: Göllner és fia. Bözörmény: Lányi M. Buzin: Nagl L. Brassó: Stenner F., Jekelius F. gysz. és Fabik Ed. gysz. Csaktornya: Káráz A. Csongrád: Bányai Antal. Csakvár: Lukács Gyula gysz. Debrecen: Czának József, Rothschnek Em. gysz., Gerébi és Hannig. Déva: Bosnyák A. D.-Földvár: Nádhéra P. Dees: Krémer S. D.-Bogsan: Brayer Ad. Érsekújvár: Látzko F. és fia. Éperjes: Pap J. S. és Holenia Gyula. Eszék: Czarda Rudolf gyogyysz. Eger: Piller J. Kesztergom: Rudolf M. F. Facsai: Hirschl D. Fehértemplom (Bánát): Siegel J. H. Fogaras: Megay G. A. gysz. Gyöngyös: Mersits János gysz. Georgenberg: Hensch Ed. Gölnitz: Fischer C. E. Győr: Némethy Pál. Gy.-Szt.-Miklós: Fröhlich E., Oláh és Hain. Gyula: Oerley Istv. gysz. és Winkler F. E. Hőgyész: Ranz W. és fia. H.-M.-Vásárhely: Braun J. Hommona: Feuermann S. Heves: Blau J. Iglo: Tirscher G. gysz. és Hajts János. Ipolytölcs: Winter Alex. Jolsva: Maletér A. gyogyysz. Kalocsa: Behr Lipót B. és Bruder és Horváth Károly gysz. Kaposvár: Kohn Jak. Kassai: Eschwig E. és fia, Quirfeld K., Münster Gyula és Megay G. A. gysz. Keszmark: Genersich A. gysz. és Faikiss J. gysz. Kecskemet: Milhoffer J. gysz. Komárom: Belloni A. Kluzsallás: Nagy S. Kolozsvár: Wolf J. gysz. és Engel J. gysz. Körömcz: Ritter J. özvegye. Kun-Szt.-Miklós: Csappó G. Köszeg: Bründl J. gysz. Kézdivásárhely: Fejér L. Lippa: Csordán A. Losonc: Plichta L. gysz. Lőcsén: Zeller István gysz. Lubló: Glatz J. Lugos: Schiessler A. fia. Léva: Bolesman E. gyogyysz. Makó: Nagy Adolf gyogyysz. Magyar-Óvár: Czeli S. Marczali: Lutz Nándor. Marosvásárhely: Fogarassy J. Mező-Kövesd: Klein József és társa. Miskolc: Medveczy F. gysz. Forty és Tómló és Pasteiner F. Munkacs: Haupt J. L. és Horowitz S. Malaczka: Rohrich J. gysz. Mohács: Deutsch Ant. Nagy-Bánya: Haracsek J. Nagy-Abony: Lukács A. gysz. Nagy-Károly: Schöberl C. N.-Halmagy: Neubauer J. Nagy-Mihály: Brenning F. és Albrecht Ede. Nyírbátor: Legányi E. Nagy-Varad: Huzella M., Janky A. és Perlit Lajos. Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A. Schwarz Ad. és Rosenberg F. Nagykikinda: Manojlovitz P. Nagy-Szeben: Zöhrer J. F. és Lutz J. Nyíregyháza: B. Reich és Pavlovits Imre. Nagy-Becskerek: I. Arsenovits és Böhm Isr. Nagy-Röcze: Nandrácz M. Nagyszombat: Heuffel C. F. Nyitra: dr. Láng E. gysz. Nagy-Kálló: Mandl S. Nagy-Ényed: Horváth F. Olasz (Wallendorf): Roth R. Oravica: Schnabl Gy. Orosháza: Benedik József. Ó-Orava: Böhm K. könyvk. Paks: Florián J. Pancsova: Huber J. Pápa: Bermüller J. Pécs: Zach K., Zsolnay W. és E. Lechner testvérek és Kovács M. gysz. Pétervárad: Junginger L. C. Pozsony: Grossmann A. F., Fischer János, Kiss Clarus irgalmass rendi gysz., Heinrich F. gysz. és Keszler Gy. Putnok: Fekete F. gysz. Répa: Szentpéteri János Rimaszombat: Krátschmar K. és Imre István. Rózsashegy: Jureczky gysz. Rozsnyó: Feymann Antal. Rom-Lugos: Popovits J. Sassin: Múke A. gysz. Segesvár: Miskelbacher és fia. Selmece: Dimák J. C. Szombathely: Tempel F. és Pillich F. gysz. Szekesfehérvár: Deutsch R., Légmán A., Braun J. gysz. és Dieballa György gysz. Szamosújvár: Placintár G. és fia gysz. Sz.-Egerszeg: Izsó F. gysz. Szarvas: Réthy V. Szathmar: Weisz J. Szabadka: Farkas J. és Szabados J. 1296 (11-12). Szeged: Kovács Alb. gysz. és Burger és Dörner. Sz.-Udvarhely: Kaunz J. A. Szentos Várady Lajos gysz. Szereda: Gözsy A. Szepe-Varalja: Steller Nándor. Sz.-Keresztúr: Binder M. Szász-Régen: Kinn Ján. G. és Wachner T. Siklós: Holmik F. gy. Szigeth: Tyrnauer G. és Beer és társa. Szin.-Varalja: Weisz M. Sz.-Somlyó: Ruszka Ign. Szoboszló: Túry J. Sopron: Eder F. gysz. Pachhofer, Mezey A. gysz. és Reckert D. gysz. Szolnok: Horánszky Istv. gysz. S. Szt.-György: Sigmond és Bogdán. Temesvár: Quiriny A. gysz. Pecher J. E. gysz., Jahner K. gysz. és Kuttin M. T.-Sz.-Marton: Soltesz L. Thorda: Rigó J. Friedr. Trencsén: Kulka Izid. Topolya: Sárkány L. gysz. Ungvár: Liszkay J. Új-Becse: Weliacha jun. Újvidék: Brammer M., Stefanovic L. és Ratkovits Istv. Vaguhely: Löwinger S. Versecz: Fuchs J. és Moldványi Sándor gysz. Varasd: Halter A. gysz. Veszprém: Guthard fai. Vukovar: Kraicovics A. gysz. Zenta: Waits testv. Zomboly: Schnur Fer. Józ. Zombor: Popits J. és Falcione Gyula. Zagrab: Cejbeck J. J. gysz. és Hegedüs Gyula. Zimony: Joannovic A. D.

Odontaline, szájviz Maczusi A. illatszerésztl Bécében.

Ezen szájviz, mint legjobb szer fogorvosilag ajánlatott a fogak fenntartására, s a foghús erősítésére, felolvasztja az oly káros borkövet, a fogzománcot erősíti s szépíti, s minden fogfájdalmat gyorsan csillapít, a szájürnek jótékony frissességet s kellemes illatot kölcsönöz.

1 üveg Odontaline szájviz ára 1 ft. 20 kr. 1 porcellán-szelenoz Odontine fogpásztára . . . . . 1 » 1 skatulya Odontine fogpor ára . . . . . 1 »

Maczusi A. illatszerészete Bécében, Kärntnerstrasse 26. sz. a.

Kaptó Pesten: Lueff M., Dorottya-utca 3. sz. Török József, király-utca 7. sz. Vértsey Sándor, Kristóf-tér. Vadász F., uri-utca. Kertész és Eisert, Dorottya-utca. 1423 (3-12)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala ban (Pesten, egyetem-utca 4. sz.) megjelen és minden könyvárusnál kapható:

Uj olcsó és teljes kiadás négy kötetben.

Kisfaludi Kisfaludy Károly minden munkái.

A Kisfaludy-társaság megbízásából szerkeszté

TOLDY FERENCZ. Hatodik összes kiadás. Négy kötet füzve 4 ft.

Cs. és kir. szabadalmazott, a maga nemében egyetlen hatású patkány- és egérlirtószér. Egy bádog doboz ára 1 ft., 6 doboz 5 ft. o. é.

Cs. és kir. szab. gyökere-sen ható poloska-irtószér, butorok számára. Egy üveg ára 40 kr. 6 üveg 2 ft. o. é. Földmulhatlan hatású poloska-irtószér, falazat számára. Festésnél, meszelésnél vagy falak mázolásánál a festékbe, mészbe vagy vakolatba keverésre alkalmas. Egy pintes üveg ára 1 ft., 6 pintes üveg 5 ft. o. é. 1 pintes üveg elégséges egy középnyagú szobára.

Specialitás, kitűnően biztos és gyökere-sen ható sváb-bogár (Heimchen) irtópor. 1 csomag ára 30 kr., 6 csomagára 1 ft. 50 kr.

Valódi persarovar-por, a bolhák, molyok, legyek, hangyák stb. kiirtására. Egy nagy üveg ára 40 kr., 6 nagy üveg 2 ft. o. é. — Egy kis üveg ára 20 kr., 6 kis üveg 1 ft. o. é.

A legesekélyebb megrendelések is, a illeték beiktatása vagy utánvét mellett, pontosan teljesíttetnek. Minden czikkhez a szükséges használati utasítás mellékelve van. 1292 (24-24)

Nagybani árszabályok a t. cz. gyogyyszerész és kereskedő urak kívánataira díj- és bérmentesen megküldetnek. Alóliirtó gyár, kölcsönös meg-egyeződés folytán, egyszersmind városi házak, falusi birtokok, gyárak, áruaktárak, kórházak és egyes helyiségeknek szomszédok által a nevezett féregirtó meg-tisztítására kezesség mellett vállalkozik.

Azon hathatós eredmények köztül, melyek féreg-irtó szerem alkalmazása által elértettek, csupán a következőket vagyok bátor kiemelni: a magy. kir. miniszter-elnökség és magy. kir. belligy-miniszterium palotái; továbbá Festetich Ágoston és Festetich Dénes grófok palotái stb. stb.

Számos megrendelést vár: REISS B., magyar. kir. szab. vegy-szerek gyára a féregk gyökere kiirtására Pesten, három korona-utca 9. sz.